

TURAI HIRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

2009 SZEPTEMBER

KIMŰVELT FŐKET NEVELNI

Augusztus második felében – dacára a kánikulai melegnek –, különös, furcsa fénye van a napnak. Itt-ott szilvalekvár fenséges illata keveredik a levegővel, érik a szőlő, potyogni kezd a dió. Üzen a természet: készülhetünk az évszakváltásra. Itt van a szeptember, és ha szeptember, akkor ISKOLAKEZDES!

Szeretem az évnnyitó ünnepélyeket. Lényeges dolgok történnek ott: találkozás, kezdés, újrakezdés, indulás, elhatározások... Turán mindig tartalmasak az évnnyitók. A legizgalmasabb gyönyörűség találkozni az elsősökkel, de jó, és reményt keltő érzés végignézni az iskola összes ünneplőbe öltözött tanulóján. Visszajöttek a gyerekek. Újra itt vannak a tanítványaink.

Az iskola az a hely, ahol a gyermek megismeri önmagát, a tanár „felfedezi” tanítványát. Mindannyian kaptunk képességeket, tehetséget. Nincs értéktelen ember! Eszre kell venni, és törődni kell a talentummal, különben bizományban marad, esetleg félresiklik az élet, mert elherdáltuk a jót.

„Senki sem alkalmas mindenre, de mindenki alkalmas valamire.” – mondja Korzenszky Richárd. Az iskola – többek között – a tudás-átadás helye. Nem kellene belenyugodnunk annak a tévhitnek a rohamos terjedésébe, hogy a tudás nem érték. A tudást csak szívós munkával lehet elérni. Már az út is érték, ami hozzá vezet, ami csiszolja az elmét, edzi az akaraterőt. Benjamin Franklin (1706-1790) is leírta, hogy „A legjobban fizető befektetés mindig a tanulásba való beruházás”.

Az iskolában megmutatják a világot, benne a mi országnkat: földrajzát, néprajzát, történelmét, és mindenekelőtt anyanyelvünket. Jó tanár, és fogadóképes diák esetén megszületik az érzés: ide tartozom, itt vannak a gyökereim.

Fontossá válik a hely, ahol élek. Örülök, ha szépül, fejlődik. Óvom, és teszek is érte. A mostaninál több hangsúlyt kellene tenni a helyismeretre, az elődök megismerésére. Se jelen, se jövő nincs múlt nélkül. Rónay György egyik versének címe így szól: „Mit ér, hogy itt vagyunk, ha nem tudjuk, hogy hol vagyunk?”

Magyarországon válság van. Súlyos, hosszan tartó, és nem csak gazdasági. Sőt, nem elsősorban az... Már megint nagy feladat hárul a pedagógus társadalomra. A helyzet most is (már megint!) jól képzett, felelősségteljes, áldozatkész pedagógusokért kiált. És ők ott lesznek most is, már megint... Köszönet és tisztelet nekik.

Azt remélem, és őszintén kívánom, hogy a turai iskola ne hagyja veszni értékeit, de sokasítsa azokat. Ne legyen széthúzás, mert az széteséshez vezet. A három új vezető szándékai jók, céljai világosak. Színvonalat és rendet szeretnének. Nem kell félni a szótól: rend. Már József Attila is leírta egyik versében „Ha majd megvalósul gyönyörű képességünk, a rend.” Álljon melléjük mindenki a maga posztján: tantestület, szülők közössége, döntéshozók testülete!

A turai gyermekekért. A mi gyermekeinkért...

„Olyan lesz a jövő, mint amilyen a ma iskolája” – mondta Szentgyörgyi Albert. Szívleljük meg szavait.

Erdélyi Ágnes

A TARTALOMBÓL

- ✓ Erdélyi Ágnestől búcsúzott a testület
- ✓ Új beruházás a Szelektív Kft-nél
- ✓ Álláskereső klub indul
- ✓ Nyertes önkormányzati pályázatok
- ✓ Rendőrségi helyzetkép
- ✓ Tura díszpolgára – Dr. Köles József
- ✓ Kardoss Imréné 40 éve a gyermekekért
- ✓ Tábori beszámoló
- ✓ Új szponzor – bravúros győzelmek a turai foci klubnál

Tájékoztató a Képviselő-testület üléséről

A július 29-i ülésen először egy tavaly benyújtott pályázat kapcsán kellett dönteni a testületnek. *A kistérségi gondozási központra benyújtott pályázaton* 30mFt-ot nyert az önkormányzat, s ehhez 3.545 eFt önrészt kellett most vállalni.

A következő téma *a városközpont fejlesztésére kiírt pályázathoz a fejlesztési koncepció jóváhagyása volt. Bankóné Nagy Helga* főépítész és *Zelenai Tamás* Építész BT. Képviselője ismertették elképzelésüket és meghallgatták a képviselők által megfogalmazott módosító javaslatokat. A legfontosabb elem a piactérrel szemben, a „2 ezer mester” mellett lenne egy állandó színpad, a Takarékszövetkezet épülete előtt pedig egy 'zenepavilon'; az emlékmű pedig átkerülne a Galgagyöngye és a Posta közé egy parkba. Többek között ezen elképzelésekre kérte a testület egy terv kidolgozását, amit pályázatra lehetne benyújtani.

A Hevesy György Általános Iskola beszámolója következett. *Tusor Erzsébet* igazgató szóban kiegészítette az írásos anyagot. Beszélt a személyi változásokról: Erdélyi Ágnes december 31-ig volt megbízott igazgató, majd fél évig alsós helyettes. Ezt követően Benkéné Kis Andrea lett az új helyettes. Január 1-től a felsős igazgatóhelyettes Tóth Mihály. Minden hónapban színvonalas rendezvények voltak az iskolában, s megköszönte a pedagógusok munkáját. A költségvetésüket arányosan használják fel, jelenleg 50%-on állnak. Képviselői kérdés kapcsán szóba kerültek a mulasztott napok száma mely tízezres nagyságrendű, sok az iskolakerülő gyerek. A pedagógusok sokszor mennek családlátogatásra, amikor a szülők megígérik, hogy gyerekeiket küldeni fogják az iskolába, de mégsem jön. Kálna Tibor hozzászólásában megjegyezte, tavaly év végén az iskolavezetés lemondása, majd az igazgató választás nem érintette az iskolai oktatást. Köszönet ezért Erdélyi Ágnesnek, majd Tusor Erzsébetnek. Az iskolai munkáról szóló, a testület előtt lévő beszámolót kiegészíti a Turai Hírlapban rendszeresen megjelenő iskolai tájékoztatók. Szendrei Ferenc polgármester megköszönte az elmúlt egy éves zökkenőmentes, stabil iskolavezetést. Kiemelte, hogy jelentős karbantartás történik az iskolában s nagyra értékelt, hogy az elmúlt egy évben kevés gyereket vittek el más iskolába.

A Turawell Kft ügyvezetője, Szántó László július 15-i levelében kérte a tulajdonukban lévő, *melegvíz melletti 10 hek-*

táros területre a Szabályozási Terv módosítását, hogy mezőgazdasági tevékenységet végezhesenek. Ezúttal a fejlesztési elképzelés: 54.618 m² üvegház, 2.500 m² hűtőház, stb., de fólia már nem szerepelt a felsorolásban. B. Nagy Helga főépítész összefoglalta, hogy a jelenleg hatályban lévő tervekben mi a funkciója a tárgyalat területnek. *A Szabályozási Terv egyértelműen ezt a területet, ami kb. 80-90 ha-os, üdülőkomplexum tervezésére jelölte ki. Jelenlegi rendezési tervi eszközök egyértelműen a város fejlődését erre a központfejlesztésre fűzték fel.* Akár a belső területekhez való csatolását, akár a kastély fejlesztését. A kérelem szerint a 80-90 hektáros komplexum szívében történne változás. A befektető mászt képzel el, ami nehezen egyeztethető össze a jelenlegivel. Az üdülőkomplexum fejlesztés és ez az ipari, mezőgazdasági, kereskedelmi szolgáltató terület egymással nehezen összeegyeztethető funkciójában, látványában. De teljesen, tökéletesen érhető, hogyha az üdülőközpont megvalósítás helyett, a konkrét, földre szállt lehetőségeket veszik figyelembe, ami komoly adóbevétel és munkahelyteremtési lehetőséget is jelenthetne a településnek. Tudomásul kell venni a gazdasági kényszert, s valami öszvér megoldás várható. Elmondta, hogy áprilisban ismertették elképzeléseiket, ez időközben azonban változott. Kérelmük ugyan csak a Szabályozási terv módosításra vonatkozik, de mászt is kell módosítani. *„Ha most az önkormányzat azt döntené el, hogy támogatja a Szabályozási Terv és a Szerkezeti Terv módosítást az ő elképzelésüknek megfelelően, onnantól kezdve ez már egy biztatása ennek a beruházó cégnek és ha netalán az egyeztetések során kiderül, hogy a Vízügyi Igazgatóság, az ANTSZ, vagy agglomeráció, vagy bárki jogszabályra hivatkozott véleménye alapján a beruházás nem valósítható meg és az önkormányzat eláll a Rendezési Tervek módosítási szándékától, akkor akár ez a cég biztatási kárért be is perelheti az önkormányzatot. Tehát most ilyen konkrét döntést nem szabad hozni. Nincsenek a teljes információ birtokában.”* Ahhoz, hogy megfontoltan lehessen dönteni, tárgyalni kell és írásos megállapodást szükséges kötni. Most arról lehet dönteni, hogy elinduljon az egyeztetés folyamat, és egy hónap alatt el lehet oda jutni, ha mindkét fél akarja, egy településrendezési szerződést. Több képviselő is támogatta hozzászólásában az elmondottakat. Az ülésen

személyesen is megjelent Szántó László, aki azzal kezdte, hogy *szószertint jegyző könyvet kér!* Megerősítette, hogy gyors döntést vár. Ez mindenkit meglepett, hisz a június 10-i levelüket még vissza sem vonták. Azt hangoztatta, hogy az elmúlt egy évben *ők sok mindent kértek, de az önkormányzat semmire sem válaszolt.* A június 10-i levelük visszavonásával kapcsolatban viszont azt hangsúlyozta, hogy a Turawell nem tud jognyilatkozatot tenni a felszámoló nevében. Majd magyarázóan hozzátette: *mert nem Tura városától vettük... Most tudták meg, a kútból nem lehet vizet kivenni visszacsajtolás nélkül. Ők úgy tudták, hogy „ebből a vízből 340 vagy 370 m³/nap kitermelhető visszacsajtolás nélkül, fürdési célra. Nekik így adták el ezt a területet. Na most kiderült, hogy ezt nem igaz.”* Meglepetésre hozzátette, *kompenzációt szeretnének kérni a várostól... Jelképes áron elfogadnák a kút tulajdonjogát.* Ismételten jelezte, gyors döntést vár... Újra elsorolta, a vízjogi engedély szerinte elhallgatott adatait. Az ülésen persze ez is megcáfолásra került, mivel a szakértői anyagukban is egyértelműen benne vannak a hiányolt adatok. Az Ügyrendi Bizottság elnöke megjegyezte, hogy az elmúlt egy évben háromszor is kérték a szabályozási terv módosítását, de mindhárom alkalommal más elképzeléseket fogalmaztak meg... Csak most kapott először a Képviselő-testület július 15-i keltezéssel egy olyan vázlatrajzot, amit kiindulópontnak lehet tekinteni. B. Nagy Helga főépítész ismételten kihangsúlyozta, hogy *nem csak az önkormányzaton múlik, hogy szeptemberben mi kerülhet a testület elé és miről tud dönteni, hanem a Turawell Kft. vezetőin is. Aktív munkával kell kidolgozni azt a szerződés-tervezetet, ami alapján a Képviselő-testület a településrendezési szerződést elfogadja és a Turawell vezetőivel aláírásra kerül, ami egyben a településrendezési eszközök módosításának lehetőségét is megadja a befektetők számára.* A Képviselő-testület végül úgy foglalt állást, hogy a Turawell Kft. július 15-i kérelmét, a benne szereplő beruházási szándékot mérlegelési alapnak tekinti és egyben felajánlotta a településrendezési szerződés jogintézményét. A szerződés előkészítésére a jogi, műszaki, építészeti, településrendezési egyeztetések kérelmező és az önkormányzat között induljanak meg. Az egyeztetés eredményeként kidolgozott szerződés-tervezet alapján a Képviselő-testület

újra tárgyalni fogja a kérelmet. Mindezeknek az a feltétele, hogy „a Turawell Kft. 2009. június 10. napján kelt levelét visszavonja.”

Ezután a 2009. szeptemberi városnap került sorra. A 2 mFt-os pénzügyi kereteken belül maradó, a KOS Bizottság által is támogatott programot több képviselő is kifogásolta. Ezekre Kálna Tibor, a KOS Bizottság elnöke válaszolt, majd *Katona Hargita mb. művelődési ház igazgató* magyarázta el, ha egy nagy együttest hívnának meg, az közel 1 mFt-ba kerülne, s legalább ennyibe kerülne az előkészítő munkák: a színpad, a hangosítás... Elmondta, miért egész napos a rendezvény, s mi lesz aznap az óvodában. Kérte a jegyző segítségét a kézművesek elhelyezéséhez a szombati piacnapon, hogy ne legyen fennakadás. Ezután tette fel szavazásra az eredeti előterjesztést Szendrei Ferenc, melynek eredménye tíz támogató szavazat és egy képviselő tartott ki városnap-elutasító álláspontjánál.

Ezután következett a *sírhelyek díjának megállapítása*. A Képviselő-testület vita nélkül egyhangúan módosította a köztemetőkről és a temetkezés rendjéről szóló 14/2004.(VI.30.) rendeletet. Módosítani kellett a 2009. évi költségvetéséről és a gazdálkodással összefüggő egyes feladatokról szóló 2/2009. (II.12.) rendeletet.

Tura Város Egészségfejlesztési koncepcióját Dr. Baka Gyula, a Szoc.Bizottság elnöke ismertette és pontosított az anyagban néhány apróságot. A testület nagyra értékelte a bizottság munkáját és egyhangúan elfogadta a koncepciót.

Zárt ülés keretében tárgyalta a testület a *Tura Díszpolgára és Turáért Emlékérem odaítélését*. Dr. Köles József főorvos úr részére díszpolgári címet a testület egyhangúan megszavazta. Az emlékérem odaítélése kapcsán Szendrei Ferenc javasolta a Képviselő-testületnek, hogy *idén ne legyen kiadva ez a kitüntetés, mivel nem alakult ki közmegegyezés*, egyben javasolta a kitüntetéséről szóló rendelet átdolgozását. A képviselők egy kivétellel támogatták a polgármesteri javaslatot.

A pályázathoz szükséges a *Városközpont felmérése*, az előterjesztés alapján a *Geométer Kft. felkérését* támogatta a testület. A gyepmesteri feladatok elvégzésére vonatkozó szerződésben pontosítani kellett a vállalkozó nevét. Egyetértett a testület, hogy az 'új turai terület' bérbeadásánál az előírásoknak megfelelően több szóba jöhető bérbevevő is felkérésre kerüljön...

Az ülés végén Dolányi Róbertné jegyző tájékoztatást adott az Akácós úton tönkre-

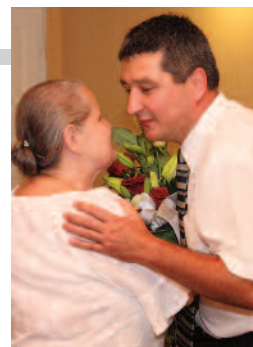
ment házzal kapcsolatos építéshatósági intézkedésekről. A képviselők egyetértettek abban, hogy az ott lakóknak gyors segítség szükséges és támogatták a lakókonténer biztosítását. A Képviselő-testület felkérte a Turai Cigány Önkormányzat Elnökét, hogy szervezőmunkával segítse a lakóház esetleges újraképzésének megszervezését, önkéntes építőipari vállalkozók és egyéb segítő személyek bevonásával.

Erdélyi Ágnes

Az *augusztus 26-i* testületi ülésen *köszöntötték* a Képviselő-testület tagjai a *nyugdíjba vonuló Erdélyi Ágnest*. Szendrei Ferenc az önkormányzat nevében megköszönte a 44 évi pedagógusi munkát és jó egészséget kívánt a nyugdíjas éveikhez. Külön megköszönte, hogy a tavalyi 'vezetői válság' idején ellátta az iskola vezetését. 2008. augusztustól december 31-ig volt megbízott igazgató, majd fél évig alsós helyettesként dolgozott. 44 év óta ma volt az első tanévnyitó értekezlet, amin nem vett részt. A polgármester kiemelte, hogy az elmúlt 19 évben amikor az iskola vezetése kapcsán bajban volt az önkormányzat, akkor hozzá fordult. Három alkalommal is felkérésre került, hogy megbízott igazgatóként vállalja az iskola vezetését: 1990/91-ben, 1993/94-ben és 2008-ban. Erdélyi Ágnes megköszönte az elismerő szavakat, válaszában úgy fogalmazott, *hogy csak azt tette, amit szeretett: tanítani*. „Az, hogy részt vehetek egy gyerek fejlődésében, annak életében, az nagyon nagy dolog. Az előző tanév nehéz volt, de nagy megtiszteltetés volt, hogy engem bízott meg a testület az iskola vezetésével.” Egyben megköszönte a Képviselő-testület hozzáállását az iskolához. „Ott van a jövő,

ott vannak a gyerekek. Mindennél fontosabb a gyerek ebben az országban! – s most bajban vannak...”. A képviselők nagy tapsal búcsúztatták, s még személyesen is elköszöntek.

A napirend szerinti első téma a *Többsincs Óvoda és Bölcsőde intézményvezetői pályázatának elbírálása* volt. A testület egyhangúan ismét Szilágyi Józsefnét bízta meg az intézmény vezetésével.

2009. I. félév *gazdálkodása* kapcsán beszélni lehet az útépítési beruházások megkezdéséről, óvodai játékok beszerzéséről és a pályázatok beadásáról. A kiadások főösszesítője 646.811,-eFt, a bevételeké 681.464,- eFt volt. A féléves költségvetést Marosvölgyi János, a Pénzügyi Bizottság nevében elfogadásra javasolta. Dr. Schmidt Géza könyvvizsgáló írásos anyagában úgy fogalmazott, hogy „a működési kiadások 2009. I. félévi teljesítése általában időarányos, a felhalmozásokról kiemelkedően magas.” A befizetések most rendben megtörténtek, de már érzékelhető, hogy az iparüzési adó csökkenni fog, többen átütemezést kértek. A központi forrás tavalyhoz viszonyítva csökkent, a kormányzati célkitűzések úgy tűnik arra irányulnak, hogy jövőre tovább csökkennek. Szendrei Ferenc tájékoztatást adott az útépítések finanszírozásának helyzetéről, valamint az Aradi utca projekt elszámolása kapcsán történt ellenőrzésekről. Ez utóbbinak elkészítését, lebonyolítását, elszámolását az ellenőrzést végzők jóváhagyták és minta értékűnek minősítették, a polgármester köszönetet mondott Dolányi Róbertné jegyzőnek és munkatársainak. A testület egyhangúan elfogadta a 2009. I. félév gazdálkodásáról szóló beszámolót.

Tárgyalta és *módosította* a Képviselő-testület a *piacokról és vásárokról szóló rendeletet*, mivel az 55/2009. (III.13) Kormányrendelet mind a fenntartó, mind az üzemeltető tekintetében újabb kötelezettségeket írt elő. Seres Tünde, a Bartók Béla Művelődési Ház vezetőjének gyermekgondozás miatti távolléte idejére a Képviselő-testület *Katona Hargitát bízta meg a művelődési ház igazgatói teendőik ellátásával*.

A következő napirend a *KEOP 7.1.1.1-2008-0032 kódszámú pályázat kapcsán alapító okirat, illetve társulási megállapodás elfogadása* volt. Négy település még tavaly december 15-én nyújtott be pályázatot „települési szilárdhulladék-gazdálkodási rendszerek fejlesztésére”. A projekt

► második fordulóra történő benyújtásához volt szükség a saját forrás biztosítására és az alapító okirat illetve a társulási megálapodás elfogadására.

Az **ipartelep forgalmi rendjének szabályozása** ügyében egy **magánszemély kérelemmel fordult** a jegyzőhöz. A jogi képviselője által megfogalmazott levelében leírja, hogy „*az utcát rendszeresen motorosok használják a Kresz előírásait és az Ipartelep utcában tartózkodók érdekeit figyelmen kívül hagyva különböző sportolási céllal. Rendszerint, több motoros is összegyűlik ezen alkalmakkor és különböző akrobatikus mutatványokat hajtanak végre, egy kerekre, nagy sebességgel motoroznak, füstölik a gumikat, ami rendkívül zavaró, hangos motorzúgás mellett történik, nem mellékesen veszélyeztetve az arra közlekedők testi épségét.*” Jenei Csabáné a Településfejlesztési Bizottság nevében javasolta, hogy együtt kellene kezelni a három területet: a vásártér, az Ipartelep utca és a Thököly út szabályozását. Korsós Attila megjegyezte, hogy a vállalkozókat is meg kellene kérdezni... Varjú Mihály egyértelműen fogalmazta meg a több képviselő által is támogatott álláspontját: „a

vásártérről ki kell tiltani a motorosokat!” Marosvölgyi János hozzáfűzte, hogy „*borzalmas hangja van a motoroknak, amikor leégetik a gumit*”. Szendrei Ferenc megerősítette, hogy *ezeket a sportokat olyan helyen kell végezni, ahol másokat nem zavar.* A motorosokkal kapcsolatba egyetértett azzal, hogy a hulladéklerakó telepen kellene lehetőséget adni edzésre, de ezt előbb egyeztetni kell az ügyvezetővel.

Megtárgyalta és elfogadta a Képviselőtestület az **Egységes informatikai koncepció és rendszer** kialakítása az Aszódi Kistérségben című javaslatot. A határozatban kritériumként szerepelt, hogy a megvalósítás kizárólag pályázat útján, maximum 10%-os önrész vállalásával történhet.

A **Turai Hírlap kiadásának változása miatt módosítani** kellett a **Bartók Béla Művelődési Ház költségvetési előirányzatát**. Az elfogadott módosítás tartalmazza a lap nyomdai és terjesztési költségeit, valamint a szerkesztőségi tagok díjazását. (Egy szerkesztőségi tag lemondott a díjazásáról.) A kiadások tervezett összege 3.057 eFt,- amit csökkent a hirdetésekéből származó bevétel.

Dolányi Róbertné jegyző tájékoztatta a képviselőket a hatósági ügyben kirendelt szakértő vizsgálatáról. A Tura, Galábos út 3. sz. alatti telken lévő tóban idén februárban történt hal- és egyéb víziállat pusztulás kapcsán felmerült környezetszennyezés gyanúja, s ebből eredően az ivóvízbázis veszélyeztettsége. A szakértői vélemény megállapította, hogy „*teljességgel kizárható, hogy a szennyeződést a Galábos út 2/a területén lévő fátelap, s azon zajló fakezelő tevékenység okozná*”. Megállapítja továbbá, hogy „*a mért értékek elhanyagolhatóak, a vízbázist nem veszélyeztetik*”. A vizsgálatot egy, a Galábos úton lakó magánszemély kezdeményezte, aki időközben visszavonta bejelentését. A vizsgálatot azonban már nem lehetett leállítani. Így a szakértő 250eFt + ÁFA összegű számláját az önkormányzat fizette.

Az egyebekben a polgármester tájékoztatta a testületet a jelenlegi pályázatok helyzetéről és a további lehetőségekről. A zárt ülésen önkormányzati hatósági ügyekben történő fellebbezésekről döntött a Képviselő-testület.

Kuti J.

Négy megye ünnepli idén fennállásának 1000. évfordulóját: Fejér, Pest, Veszprém és Zala megye. Szent István király 1009-ben Sólyon adott ki adománylevelet Szent Mihály veszprémi egyháznak, s ebben az okiratban említik először és bizonyíthatóan Fejért, Pestet, Veszprémet és Zalát (Kolon), valamint központjaikat: Fehérvárt, Kolont, Veszprémet és Visegrádot.

A püspökségek és a várak mellett a megyék voltak azok a szervezeti egységek, amelyeket Szent István az ország egységének megeremtésére, a keresztény hit és a központi hatalom megerősítésére hozott létre. Az évszázadok során a megyék nemcsak a központi hatalom döntéseit továbbították a kisebb közigazgatási egységek felé, hanem egyfajta autonómiaként léteztek.

Székesfehérvár és Esztergom után fokozatosan Visegrád és Buda, valamint az ezt a két várost határoló Pilis és Pest, később egyesült vármegye lett az ország politikai, gazdasági illetve kulturális központja. A megye önkormányzata a XIII. század végén alakult ki, és működése a hosszabb rövidebb ideig tartó megszakításokat nem számítva, azóta is folyamatos. 1541 után az egész megye török uralom alá került, mintegy het-

Pest megye 1000 éves!

Fotó: Csilla Fotó

Szendrei Ferenc polgármester Tóth Gábor országgyűlési képviselőtől, a megyei közgyűlés tagjától vette át Pest megye Millenniumi Emlékszászlóját

vennégy település végleg elnéptelenedett. A XVIII. században indult újra fejlődésnek a megye gazdasága, ekkor települtek be az itt élő nemzetiségek ősei. Az 1848. évi szabadságharc 'vezér' megyéje Pest megye volt. 1873-ben a megyéből kiszakítva egyesítették Pestet, Budát, Óbudát a Margitszigettel Budapest fővárossá. A következő években nagyon jelentős fejlődés indult meg, melyet csak a két világháború szakított meg. 1950-ben központi döntés során 23 peremváros és község a fővároshoz került, így jött létre a mai Budapest, s ekkor alakult ki Pest megye jelenlegi közigazgatási határai. Az évfordulót Pest megye több településén a millenniumi zászló átadásával megkoronázva falunapi programmal köszöntötték illetve köszöntik. A szomszédos Galgahévíz július 11-i Faluünnepén Imre Zsolt adta át a zászlót Dr. Basa Antal polgármesternek. Turán szeptember 12-én, a Híresvárosi Vigadalom keretében került átadásra a millenniumi zászló Tóth Gábor országgyűlési képviselő által.

Kuti J.

A VIII. Híresvárosi Vigadalom további eseményeinek képriportja a következő lapszámban jelenik meg

Nyílt nap a Szelektív Hulladékhasznosító és Környezetvédelmi Kft.-nél

A nagyon gazdag programot szervező Kft. igazgatójával, Benke Sándorral beszélgettünk a sikeres ünnepség után.

– *Mi is volt a lényege ennek az évfordulónak?* – *kérdezem az igazgató urat.*

– A nettó 163millió forintos beruházással, melyhez európai uniós támogatás is hozzájárul, 2011. év végéig komplex hulladék-gazdálkodási program valósul meg Galgahévízen és a környező három településen. A programmal a környezettudatos lakosság számára teljesen kiépül a szelektív hulladékgyűjtés rendszere, és még tisztábbak, egészségesebbek lesznek a települések. A Szelektív Hulladékhasznosító és Környezetvédelmi Kft. megalakulásának 10. évfordulójára szervezett nyílt napon bemutatásra került a beruházás, és szemléletformáló eseményekkel várták az érdeklődőket.

– *Ha néhány szóval elmondaná a Kft. létrejöttének eseményeit!*

– 1996-ban Galgahévíz, Tura, Vácszentlászló és Zsámbok települések önkormányzatai úgy döntöttek, hogy közös összefogásban regionális hulladéklerakó és hasznosító telepet építenek. A beruházás finanszírozására pályázatot nyújtottak be az önkormányzatok állami pénzalapokra, többek között a Központi Környezetvédelmi Alapra, Állami céltámogatásra és a Pest Megyei Területfejlesztési Tanács támogatására is. A támogatások 70%-ban járultak hozzá a megvalósításhoz. A beruházás befejezésének határideje 2000. december 31. volt. Ekkor már a technológiai és a szelektív hulladékgyűjtéshez szükséges gépek és eszközök rendelkezésre álltak. Az üzemeltetésre a beruházó önkormányzatok saját tulajdonú Kft.-t hoztak létre 1999-ben. A négy együttműködő településen egyszerre került bevezetésre a szelektív hulladékgyűjtés 2001. január 2-án. Az úgynevezett házhoz menő gyűjtési módot vezették be, melynek során a hulladék 3 frakcióra válogatva – nedves (nem hasznosítható), száraz (hasznosítható) és szerves (komposztálható) – gyűjtik be. A száraz hulladékot válogatás után újrahasznosító vállalatoknak értékesítik.

– *Azóta 10 év telt el, szükségessé vált-e a korszerűsítés?*

– Igen, ugyanis az eltelt évek során a korábban beszerzett technológiai és hulladékgyűjtő járművek folyamatosan jelentős igénybevételnek vannak kitéve. A biztonságos üzemeltetés, valamint a visszagyűjtött hulladékok fokozatos növekedése szükségessé teszi a fejlesztést. A társult önkormányzatok által a Környezet és Energia Operatív Program KEOP-7.1.1.1-2008 Települési szilárdhulladék gazdálkodási rendszerek fejlesztése című kiírásra benyújtott és elnyert pályázatának keretében az előkészítő munkák megkezdésére

2009 tavaszán került sor, melynek költsége nettó 4,9 millió Ft. Ennek 84,9%-át az Európai Unió és a magyar kormány biztosítja, míg az önrészt a társult önkormányzatok finanszírozzák.

– *Mi várható a második forduló pályázat sikeressége esetén?*

– A projekt keretében a jelenleg használatban lévő technológiai és hulladékgyűjtő járművek kiváltását szeretnék megoldani, valamint a szállítandó zöld hulladék csökkentése érdekében a házi komposztálást bevezetni az érintett térségben. A teljes beruházás várható nettó összköltsége 163 millió Forint.

A szerző felvétele

– *Hogyan zajlott le a 10 éves évfordulóra is emlékező nyílt nap?*

– A rendszert működtető Szelektív Hulladékhasznosító és Környezetvédelmi Kft. alapításának 10. évfordulójára és a lakosság további ösztönzésére nyílt napot rendezett a turai Regionális Hulladéklerakó és Hasznosító Telepen. A programra 2009. június 20-án került sor, a megnyitót 14 órakor Dr. Basa Antal Galgahévíz polgármestere tartotta. A projekt bemutatása után a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Környezetbarát Termék Kht. képviselője átnyújtotta az Európai Unió Öko-címkéjének elnyerését igazoló oklevelet. Az oklevél a „Szelektív komposzt” elismerését bizonyítja, melynek használatát az Európai Unió is támogatja. Az érdeklődők vezetett sétán vehettek részt a hulladékhasznosító telepen, míg a gyermekeket mesejátékkal és kukásautó kiállítással várták a szervezők. A rendezvényen megjelentek – vendéglátás mellett – ismeretanyagaikat bővítették a hulladéklerakó és hasznosító telepen tett séta során. A szelektív hulladékgyűjtésről szóló mesejáték után Solymos Tóni szórakoztatta a jelenlévőket. Élménnyel gazdagon telt el a nap a jelenlévők meglepődésével.

Takács Pál

A RENDEZVÉNY TÁMOGATÓI VOLTAK:

- ▶ Öko-Pannon Nonprofit Kft.
- ▶ Elektro-Coord Magyarország Nonprofit Kft.
- ▶ Turai Polgárőr Egyesület

ÁLLÁSKERESŐ KLUB INDUL 2009. SZEPTEMBERTŐL A TURAI VÁROSI KÖNYVTÁRBAN

Szeptemberi időpontok: 9, 16, 30-án szerdán 13–15h-ig

Díjmentesen igénybe vehető lehetőségek:

Munkahelyek közvetítése, képzési lehetőségek közvetítése, álláskeresési technikák elsajátítása, különböző eszközök használata (telefon, internet, újságok és hirdetések)
Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

Fejlődik a település a kijelölt úton

A Turai Hírlap ezévi korábbi számaiban testületi ülések összefoglalói, interjúk és képriportok mentén folyamatosan beszámoltunk a mintegy 300millióos beruházást jelentő, 9 utcát érintő belterületi útfejlesztés készülségéről. Most, túl a sikeres műszaki átadáson, de még megelőzve a forgalomba helyezést és az ünnepélyes útavatási ceremóniát, ismét Szendrei Ferenc polgármester urat kérdeztük a témával kapcsolatos aktualításokról, s arról, hogy ez a jelentős fejlesztés milyen „utat jelölt ki” az önkormányzati életben.

– Van-e jelenleg még feladat az útépitési projekttel kapcsolatban?

– Fizikai értelemben véve, a Magdolna utcai teresedést kivéve, befejezettek tekinthetjük a munkát, mert szeptember 14-én lesz a forgalomba helyezés, utána lesz egy lakossági átadási ünnepség. Majd ezt követően a Pro Régióknak el kell számolnunk a fennmaradó 3. ütemmel. Az első két 30-30%-os ütem kifizetését mind az önkormányzat, mind a pályázató teljesítette, további 40% fennmaradó részt kell elszámolnunk még ez évben. A Swietelsky Kft. 100%-os módon teljesített (a hibajegyzékben szerepeltetett hiányosságok kiküszöbölését is beleértve), így július 15-ig befejeződött a műszaki átadás, melynél a Pro Régió mintaértékűnek nyilvánította a projektet. Így jogosulttá vált a kivitelező a végszámra benyújtására, melyet októberig kell kiegyenlítenünk. A Pro Régió felé pedig a teljes pályázati elszámolást év végéig kell lezárunk.

– Mit vizsgálnak a forgalomba helyezésnél?

– Magát az úttestet és az útpadkát, a forgalmi rendet szabályozó kitáblázást, de sem a vízelvezetés, sem a teresedés, sem a parkosítás nem a Nemzeti Útügyi Hatóság ellenőrzési területe, legfeljebb abban az esetben, ha mindazok kialakítása zavarja a forgalmat, a biztonságos közlekedést.

– A Magdolna utcai teresedés kialakítása hogyhogy a műszaki átadás után történik? Azaz láthatóan jelenleg is folyik a termőtalajjal való feltöltés, padok, térkövek, fahíd elhelyezése...

– Míg a legtöbb utcában az ültetéseket a nyertes Swietelsky Kft. alvállalkozója végezte, addig a Magdolna utca és a Szőlő utca teresedésének, parkosításának kivitelezését költségkímélés szempontjából a pályázati projektben nem a közbeszerzés terhére, hanem önkormányzati teljesítésben vállaltuk, melyre a kiírás lehetőséget adott. A felmerülő kiadások 70%-át így is megtéríti a Pro Régió, de kitétel, hogy önkormányzati teljesítés esetén még egy vállalkozóval nem szerződhetünk le. A jövőre nézve egy újabb út menti ültetésnél elképzelhető, hogy létrehozunk egy határozott ideig működő munkabrigádot, amely amellett, hogy hozzáértő emberekből állna, költséghatékonyabban oldaná meg a feladatot. Ez esetben csak az úttest kialakítása lenne a közbeszerzés köteles tendereztetés része.

– Tavasszal már beszélünk a tisztítóaknák elhelyezéséről és a vízbekötések korszerűsítéséről. Milyen előre nem látható egyéb nehézségekkel kellett szembenézniük az útépités során? Hogyan tudták azokat kiküszöbölni?

– Több útnál is a talajvíz magas szintje miatt nem tudtuk a terv szerinti eredeti útmagasságot tartani, így az útpályát ki kellett emelni. Kutatógödröket ásattunk, mely megmutatta, hogy 50-70 cm-nél már gumizik a talaj. Markáns gondot jelentett ez az Ady Endre és a Magdolna utcákban, ahol több száz méterrel átlagosan 50 cm-es talajcserét kellett eszközölni, hiszen csak nyelte a

követ az alatta lévő szigetesen mocsaras terület. Mindaddig töltöttük 80-as számszerkezetű kövel, míg megfelelő terhelhetőségű altalajt nem kaptunk. Van egy 40-es egység számú kategória, amelynek meg kell felelni, azalatt senki nem vállal rá garanciát. Ha a tárcsás terhelőmérővel kimért nyomásérték nincs meg, akkor nem építik meg rá az utat. A talajcsere elvégzése, az 50-70 cm-es kőfeltöltés eredményt hozott, s így ráépíthető volt a pályaszerkezet. Ez a többletmunka idézte elő a 30 napos csúszást.

– A Magdolna utcai talajprobléma miatt nem volt előre látható?

– Mivel szigetszerűen helyezkednek el a mocsaras területek, így az esetleges talajvizsgálati mintavétel sem segített volna. Hiszen az egyik ház előtt megfelelő volt, de pl. a mellette lévőnél már szabályos mocsár rejtőzött. Úgy mond a kor kihívása volt számunkra, hogy egy ilyen minőségű talajt, hogyan lehet szilárd burkolatúvá tenni.

– Kétségtelen, hogy az út maga európai színvonalú. De éppen az úttest kiemelésé előidézhetsé később előre nem kalkulált gondokat a vízelvezetés terén, hisz több helyen ezáltal magánportákba ömölhet a csapa-

dék. Vagy a szilárd burkolat miatt megszokott behajtók számolódtak fel. Ezzel csak azt akarom sugallni, hogy feltételezhetően sorakoznak majd a lakossági igények a komfortosság érdekében.

– Ha az útépitéssel kapcsolatos problémák merülnek fel, két év garancia van, hogy a kivitelezőnél érvényesítsük a kifogásainkat. Az utcabizalmik segítségével utcánként lakossági fórumokat fogunk tartani az ünnepélyes átadást követően, s ott majd jelezhetik az egyes portákra szabott kéréseket: egy-egy átereszt beemelése, egy-egy kapubejáró kiszélesítése, stb. Hiszen az útépités részeként lakóingatlanonként egy bejáró volt biztosítva, de a korábbi gyakorlat szerint lehet, hogy valahol a megszokott kettőt igényelnék.

– Az ültetett területek gondozása kapcsán tervezi-e az önkormányzati kertészeti szakemberek bevonását? Hiszen vannak közte olyan szakaszok is, ahol még ha van is tulajdonos, de igazából nem lakott az ingatlan, vagy nagy kiterjedésű saroktelek van.

– Ezek az utcák gyéren parkosított területei voltak Turának. Úgy gondolom, az utakon túl a növényzettel egy újabb, egy jobb életminőséget tudunk biztosítani. Viszont ezzel a fejlődéssel vannak irratlan együttélési szabályai, feladatai a lakosoknak. Fontos, hogy a szomszédok is figyelmeztessék egymást, ha van elmaradás, hiszen az utca összképéért közösen vagyunk felelősek. Időnként személyesen is bejárom majd ezeket a területeket. Az említett kritikusabb szakaszok gondozásáról, a fák metszéséről természetesen a városüzemeltetés bevonásával az önkormányzat gondoskodik. A nem lakott ingatlanok tulajdonosainak személyes érdeke a gondozás, hiszen a terület, utak által megnövekedett, ingatlanpiaci értéke rendezett körülmények között válik hangsúlyossá.

– Mennyire vette figyelembe az önkormányzat a lakossági jelzéseket a kivitelezés során?

PÁLYÁZATI NYEREMÉNYEK

- ▶ CÉDE pályázati nyeremény 15,5 millió Ft: KASTÉLYKERTI ÓVODA FELÚJÍTÁSÁRA (tornaszoba, foglalkoztató helyiségek kialakítása)
- ▶ TEÚT pályázati nyeremény 9 millió Ft: ELNÖK utca és KÖZTÁRSASÁG utca LEASZFALTOZÁSA 50%-os önrésszel megvalósítva
- ▶ TEKI pályázati nyeremény 7,5 millió Ft: KOMPLETT TÉRFIGYELŐ RENDSZER KIALAKÍTÁSA

– Utcabizalmik, lakosok jelzései alapján egyes szakaszok felbontásra, újraépítésre, előre nem tervezett átteresztek már eddig is elhelyezésre kerültek.

– A „*vis major*”, egyes lakossági igények teljesítési elbillentették a költségvetési mérleg nyelvét a tervezett kiadásokhoz képest?

– Összességében véve nem tértünk el a 300millióes összköltségvetéstől.

– A fórumokon jelentkező kérések viszont már többletterbet jelentenek majd?

– Az még további egyeztetés kérdése, hogy a kiegészítő munkáknál milyen mértékű terhet visel majd a lakos ill. az önkormányzat, hiszen vannak olyan extra igények is, amelyeket nem tudunk felvállalni. Az elképzelhető, hogy pl. olcsóbban beszerezzük és leszállítjuk a szükséges alapanyagokat, amit a lakos fizet ki, de részéről ez szervezést nem igényel majd. Ennek részleteit majd kidolgozzuk, de szem előtt tartva, hogy még 16 km földút van Turán, ahová az önkormányzattól erő és eszköz kell.

– Mikor kell realizálni a lakosságnak az útprojekttel kapcsolatos önrész befizetéseket?

– A forgalomba helyezés után minden ingatlanulajdonos kap egy külön levelet, mely tartalmazza azt is, hogy ki vehet igénybe részletfizetési kedvezményt szociális alapon (Tura Város Önk. Képviselő-testületének 8/2008. (IV.30.) sz. rendelete az útépitési hozzájárulásról. *Részletek: http://www.tura.hu/pdf/rendelet/8_2008.pdf*)

Emellett a Takarékszövetkezet kidolgozott és ajánl egy kedvezményes hitelkonstrukciót erre vonatkozólag.

– A számtalan személyes bejárás és kommunikáció közelebb hozta a polgármestert a lakossághoz? Esetleg belelátott-e azon problémáikba, mely kijelöli az utat az önkormányzatnak újabb feladatok, tennivalók felé?

– Úgy értékelem, hogy az útépités során jó kapcsolat alakult ki köztem és a lakosság között, és talán ők is azt érezték, hogy minden tőlem telhetőt igyekeztem, igyekeztünk megtenni a projekt sikere érdekében. Természetesen nagyon sokféle ember van, sokféleképpen mondták el a problémáikat. Inkább a napi élet nehézségeit előrevetítő dolgokról volt szó, pl. a csapadékvíz elvezetése.

– A Turai Hírlap azt tervezi, hogy a csapadékvíz-elvezetés fontosságával, törvényi előírásaival, műszaki megoldási lehetőségeivel soron következőkben foglalkozna. De melyek azok a prioritást élvező területek, mellyel az önkormányzat kíván foglalkozni?

– Amellett, hogy 1112m hosszan le lett aszfaltozva teljes hosszában az Aradi út, a meglévő földutak arányát tovább szeretnénk csökkenteni. Szeptember 7-i határidővel adtunk be pályázatot további 5 km aszfaltosítására. Emellett hat hazai forrásra benyújtott pályázatból négyet már el is nyertünk. Az elnyert pályázatokban megfogalmazott célok magukért beszélnek: a kastélykerti óvoda felújítása, az Elnök és Köztársaság utcák új aszfaltozása, térfelügyelő rendszer kialakítása.

– Ezek szerint a számos felmerülő nehézség sem szegte kedvét az önkormányzat döntéshozóinak pályázatok benyújtására. Befelezésül hogyan summázható az útépitési projekt?

– Nagyon nagy munka volt, az első ilyen jellegű nagy munkám polgármesterként. Rengeteg megoldandó nehéz feladat, sok-sok energia, de mindenféleképpen sikeresnek minősítem.

Seres Tünde

Lapzárta után érkezett a hír polgármester úrtól, hogy a szeptember 14-i Nemzeti Ütügyi Hatósági ellenőrzés szóban előzetesen jóváhagyta a forgalomba helyezést, melyet az írásos határozat egy-két héten belül megerősít. Ennek eredményeként az ünneplés átadásra október 10-én délután 3 órakor kerül sor a Szülő utcai teresedésnél. Az esemény meghirdetésével kapcsolatban figyeljék az önkormányzati hirdetményeket.

BETÉT AKCIÓ

Számla melletti lekötött betét váltási lehetőség a Turai Takarékszövetkezetnél
2009. 09. 01.-től 2009. 09. 30.-ig,

fix kamattal 2 hónapos egyszeri lekötésre.

**1.500.000 Ft lekötött összegig 7,25 %/év
1.500.001 Ft lekötött összeg felett 7,50 %/év
Az ajánlat minden ügyfelünk és leendő ügyfelünk részére érvényes**

A számla mellett lekötött betétek nem akciós kamata lekötési időtől és összegtől függően:
évi 3,2%–6,13%.

Továbbra is váltható

Takarékszövetkezetünkben az ügyfeleink körében közkedvelt 3 hónapos lejáratú **Takarékszervény**, melynek évi átlagkamata **7,5%**.

A betétek az **Országos Betétbiztosítási Alap** által, a törvény szerint meghatározott mértékig **biztosítottak**.

Jelen tájékoztatás nem teljeskörű, nem minősül nyilvános ajánlattételnek.

További részletekért látogasson el honlapunkra a **www.turaitakarek.hu** címen, vagy keresse fel Takarékszövetkezetünk irodáit, ahol munkatársaink készséggel adnak bővebb tájékoztatást.

Tisztelettel tájékoztatjuk minden kedves ügyfelünket, hogy a Turai Takarékszövetkezet nyári szombati nyitvatartásának utolsó időpontja 2009. szeptember 26, ezt követően **TAKARÉKSZÖVETKEZETÜNK SZOMBATONKÉNT ZÁRVA LESZ.**

„Nincs könnyű dolgunk...”

Interjú Gódor Ferenc, aszódi rendőrőrsparancsnokkal

Gondoltam, most megmutatom... Elhangoznak kemény kérdések, és végre szembe-sítem a rendőröket azzal, milyen távol áll a valóság a jogosnak vélt elvárásoktól. Szóval ebben az elszánt hangulatban indultam interjút készíteni az aszódi őrsparancsnokkal. Aztán megérkeztem... Tábla nélküli, romos épület. Ha rossz volna az emlékezetem, nem tudnám, hogy a rendőrségen járok. Tétován bemegyek... a titkár nő türelemre int, azt mondja, épp összesítést készít nekem. Siet. Megnyugtatom: ráér később, majd neten átküldi – azt mondja, itt olyan nincs. Ez van. Közép-Magyarország, ütöképes bűnüldözés. Döbbenek, de gondolatban lapozok. A falon gombostűvel fakó, fekete-fehér nyomtatott képek az aktuális rendőri vezetőkről (nem tudom, milyen gyakran cserélődhet ez a fura falidísz) – Szemben egy tábla a körzet 9 településének térképével. Ez is házi készítésű. Oldalt a települések külön, rajtuk színes gombostűk jelzik a bűncselekményeket. Turán és Bagon is sok a jel. A bútorzat a 70-es évek óta állhat itt.

A kezdeti ambícióm alábbhagy – így tényleg nincs könnyű dolguk. Minden éremnek van másik oldala is. Így most ezt mutatom meg...

– Kevesen vagyunk – mondja a hölgy az asztal mögül. – A fiúk most jönnek vissza közúti ellenőrzésről, de már mennek is tovább. Közben bejelentés érkezik telefonon, átírányítják az illetékeshez. Zajlik az élet a megszokott mederben.

Megérkezik Gódor Ferenc is, az őrsparancsnoka. Kávét kínál. Nincsnek hozzászokva az újságírókhoz, de örül, hogy végre ők is elmondhatják, miért olyanok a dolgok, amilyenek. Belevágunk.

– Sikertült nyaralni az idén? Ha igen, üresen merte hagyni a házat arra az időre, amíg távol volt?

– Évek óta először el tudtunk menni, és hát bevallom, nem maradt üresen a ház. Rokonokat kértünk, hogy amíg távol vagyunk, etessék a macskát, locsolják a virágot – és hát fontos volt, hogy lássák a mozgást a ház körül. Ki legyen téve a kuka, ne gyűljön a levél a postaládában. Ezt mindenkinek ajánlom. Hisz az egyedülálló idősök mellett a legtöbb betörést az üresen álló házakban követik el. Bár szerencsére, ahol én élek, ott kicsit jobb a helyzet...

– Azt mondja, ahol ön él, ott kevesebb a bűncselekmény az átlagosnál – de hogyan ítéli meg a turai helyzetet?

– Tudom, hogy a turaiak úgy érzik, az idei nyár kiugró volt, de a statisztikák, – higgyék el – nem ezt igazolják. Ez persze nem vigasz annak, akihez bementek a hivatlan látogatók. A közérzetet az ronthatta inkább – és nekünk is sok fejtörést okozott –, hogy tavasszal csoportos rablások történtek. Vonaton raboltak ki fiatalok, ráadásul szokatlanul brutális módon – még a sokat tapasztalt kollégákat is megdöbbentette a dolog. Az elkövetőket elfogtuk, jelenleg előzetes letartóztatásban

vannak, a bizonyítási eljárás folyamatban van. És hát idén 4 rablás volt már Turán, míg tavaly egy sem. Ráadásul idős emberekhez is bementek és brutális módon rabolták ki őket. Ebben az ügyben szintén előzetes letartóztatásban vannak a gyanúsítottak. Ez borzolhatja a kedélyeket – de az alkalmi lopások száma nem emelkedett extrém módon.

– De fel tudják-e mérni, mennyi a lopás valójában, hiszen sokan vagy nem mernek, vagy nem akarnak feljelentést tenni. Lehet-e sejteni, mekkora lehet a látencia?

– Turát is ketté kell választani. Kültérület és belterület. Tavasszal lucerna, később termény-és falopások jellemzőek. Ha itt keményen fellépünk, közös járőrszolgálatot szervezünk a polgárőrökkel, mezőőrökkel, folyamatos tettenérések vannak, itt megszűnnek ugyan a lopások, vagy legalábbis csökkennek, de az elkövetők behúzódnak belterületre. Egyszerre nem tudunk mindenütt ott lenni. Akinek semmilyen jövedelme nincs, az meg megtalálja a módját, hogy pénzt szerezzen.

– Ön úgy gondolja, hogy ezek az esetek valóban megélhetési jellegűek? (sokaknak ennél a kifejezésnél nyílik a bicska a zsebben)

– Ilyen is van, de sokaknál alkoholra vagy szerencsejátékokra kell a pénz.

– Milyen az elkövetői kör? Jellemzően turaiak, vagy távolabbról jönnek ide?

– A vasúti rablást turaiak követték el, de vannak galgahévízi elkövetők és jóval távolabbról idetértek is. De a kis értékű lopásoknál nagyon nehéz a dolgunk. Szinte csak tettenérni lehet... Ők általában gyerekek, vagy fiatalok, akikre speciális büntetőeljárás szabályok vonatkoznak.

A szerző felvétele

– De egyáltalán érdemes-e ilyenkor bejelentést tenni? Hiszen van olyan tapasztalat, hogy nem szívesen jönnek lopáshoz, mert kicsi a siker esélye. Volt olyan települési képviselő, aki állítólag folyamatban lévő lopást jelentett és nem érzett segítség. Ez hogy lehet?

– Úgy fordulhat ilyen elő, hogy máshol, egy korábban elkezdett intézkedést foganatosít a szolgálatban lévő rendőr. Csak szűkösen elegendő 9 településre a jelenlegi létszámunk, hogy mindenhol odaérjünk rövid időn belül. Egy megkezdett intézkedést, pl. egy közlekedési baleset feldolgozását be kell fejeznünk, így elvéve előfordulhat, hogy a bejelentőnek várakoznia kell.

– Ilyenkor értékelődhet fel a polgárőr szerepe. Milyen a kapcsolatuk a turai polgárőrséggel?

– Hazudnék, ha azt mondanám, nem voltak problémák. Voltak félreértések, amelyeket azonban azóta rendeztünk. De ezek nem hatottak ki a napi munkára. Úgy gondolom, jó az együttműködés. Számos szolgálatot szervezünk közösen. Ha egy járőrpáros jut 9 településre, bizony nagy szükség van a polgárőrökre.

– Nincs valami szabályozás arra, hogy hány lakosra hány rendőr jusson?

– Nincs ilyen szabályozás, de a lakosság – rendőr arányt ki lehet számolni a lakosság számából.

– De akkor továbbra sem értem, miért tabu a nyugdíjkorhatár kitolása?

– Ez a világon mindenütt így működik. 20-25 év alatt egyszerűen elhasználódnak, elfáradnak. Sajnos nagyon kevés 10 évet nyugdíjban töltött kollégánk él már.

– *Ez azonban oda vezet, hogy egy 8 ezres városban nincs állandó rendőri jelenlét... Egyáltalán van még ilyen helyzetben hasonló város Magyarországon?*

– Ilyen városról konkrétan nem tudok. Tudomásom szerint van olyan 6 ezres város, ahol kapitányság van, de ehhez több tucat apró település is tartozik, és a bűnügyi fertőzöttség indokolta. Turán az Aszódi Rendőrőrs járőre minden nap jelen van. Ez év nyarától két fő körzeti megbízott lát el folyamatosan szolgálatot a városban. Tudva lévő, hogy a két körzeti megbízott nem jelent 24 órás, folyamatos jelenléteket a településen, ezért amikor ők nincsenek szolgálatban, minden napszakban, több órán keresztül az aszódi járőr teljesít szolgálatot Turán.

– *Itt élőként azért ezt nehéz elfogadni... Úgy érezzük, Pest közelsége hátrányt jelenthet...*

– Pest valóban elszívja az embert, de mi igyekszünk toborozni... Már a Nyírségből hoztuk ide a fiúkat – Turára is.

– *Hány főre volna szükség?*

– Az őrs létszámából jelenleg két fő hiányzik. Ennél ténylegesen több rendőrré volna szükség. Turán a KMB szolgálatot (körzeti megbízott – szerk.) a nyár közepétől megoldottuk. A két turai körzeti megbízottat amikor csak lehet, Turára osztom be. Ők szolgálaton kívül is szívesen segítenek, ezt támasztja alá az, hogy az elmúlt időszakban több tettenéréses elfogást is végrehajtottak.

– *Ez a valóságban mit jelent?*

– Egy hónapban mondjuk 60 szolgálat van – 30 nappalos, 30 éjszakai – egy ember átlagban 15-re van beosztva. Turán az aszódi járőrtől függetlenül, azon felül 20-25 szolgálatot tudunk fixen teljesíteni. A betegállományt és a szabadságot figyelembe véve további létszámfejlesztésre volna szükség, ennek irányába lépéseket tettünk.

Egy időben felmerült, hogy önálló őrs legyen itt, akár 20 emberrel, de ez rajtunk kívül álló okok miatt nem tudott megvalósulni...

– *Mik voltak ezek az egyéb okok?*

– A pénzügyi biztos. A gödöllői kapitány tisztában van a turai helyzettel – jogosnak is érzi az igényt és jelzi is azt az illetékes feletteseinek. A turai állandó körzeti megbízotti csoport kialakítása mindenestre mindenképpen indokolt lenne és ebben az önkormányzat is partner volna. Addig is végezzük a feladatunkat.

– *De a lakos azt látja, hogy önök hiába végzik, ha az elkövető másnap újra az utcán jár? Nekünk csökken a biztonságérzetünk, de nő a dübünk, önöknek meg a feladatuk...*

– Mi elvégezzük a mi feladatunkat, a többi az ügyészség és a bíróság feladata. Ebbe nincs beleszólásunk. De megnyugtató az, hogy az ismert elkövetői körökre megkülönböztetett figyelmet fordítunk akkor is, ha szabadlábon vannak.

– *És a rendőrségen belül milyen az ellenőrzés? Lehet-e minőségi szűrést végezni, ha amúgy is létszámbírány van?*

– Igen, sőt kell is. Én azt mondom a kollégáknak, úgy kell intézkedni, mintha

hozzá, vagy az anyjához törtek volna be... Évente négyszer mi is minősítjük az állomány tagjait és van egy ellenőrző szerv a testületen belül is. És ha egy páros egyik tagja a saját zsebére dolgozna, a másikat éppúgy felelősségre vonnák. A biztos megélhetést pedig nem kockáztatják. Vidéken nehéz is korrumpálódni, hisz mindenki mindenkit ismer. Ilyen esetre nem is volt példa.

– *Összefoglalva – mit kérne, ha kérhetne – és mit tud biztatásképpen mondani a turaiaknak?*

Abban bízom, hogy a közeljövőben lesz létszámbővítés, azt követően azonnal kialakítjuk a klasszikus turai KMB-t. Kérjük, hogy ezt az igényt önök is nyomtatékkal jelezzék az illetékesek felé. Jó dolognak tartom a térfigyelő-rendszerek tervezett kiépítését és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást. Ez is visszatartó erő lehet a bűnözőknek. Addig is végezzük a dolgunkat és nagyon számítunk az önkormányzat, a lakosság és a polgárőrség segítségére.

És hogy valami jót is mondjak, folyik az őrs épületének felújítása: A technikai fejlesztés – modern adatátviteli rendszer, rádió, telefon, gépjármű. Kicseréltük a nyílászárókat, megtújult az ebédlő – és hamarosan lesznek felkerülnek a függönyök is.

Én pedig halkan reménykedem... ez már annak e jele, hogy valamiféle változás elkezdődött?

Pálinkás Ildikó

TÁJÉKOZTATÓ

A Turai Sportcsarnokért Közalapítvány kuratóriumi elnökségét Tóth István polgármester úr felkérésére vállaltam 1995. évben. Sokadmagammal úgy ítélt meg, hogy a leendő többfunkciós létesítményre nagy szükség lenne úgy az iskolának, mint a településnek. Vállaltam azzal a feltétellel, hogy belátható időn belül sor kerül legalább az első lépések megtételére. Évekig nem történt semmi ez ügyben. Megítélésem szerint az anyagi feltételek tekintetében beláthatatlan ideig nem lesz pozitív változás, ezért a mai napon lemondok tisztségemről.

Az eltelt időszak néhány részletét szükségesnek tartom ismertetni. A közalapítvány kuratóriuma, 2003. május 5-i ülésén határozott az Alapító Okiratban foglaltak módosításáról, melynek eredményeként a felajánlott személyi jövedelemadóból befolyt összeg felhasználására vonatkozó kikötések változtak. Indokolta a változtatást az APEH 2003. év tavaszán végzett célvizsgálata, mely során kifogásolta, hogy a bankszámlán és az értékpapírban tartott pénzt az Alapítvány nem használta fel. (Az Alapító Okiratban foglaltak miatt erre nem is volt lehetőség.)

Közjegyzői jóváhagyás után módosítottuk az okiratot és bővítettük a pénzfelhasználás lehetőségét. (Sportolásra alkal-

mas, portmentes felületek kialakítása, kosárlabdapalánk elhelyezése, sportszerek vásárlása, stb.) A Tabán úti, Hevesy György úti és Iskola úti munkálatokra összesen 1 920 788 Ft alapítványi hozzájárulás történt, ezen kívül jelentős személyes közreműködés a munkák szervezése és kivitelezése során. A folyószámla egyenleg a kifizetések teljesítése után 97 371 Ft összeget mutatott.

Jelenleg – 2009.09.08-án – a bankszámlán lévő összeg 1 045 218 Ft. Pénzmozgás évközben nincs, kivéve a bank általi folyószámla-vezetés címén történt terheléseket, továbbá személyi jövedelemadó bevallás időszakában felajánlott egyre csökkenő összegek érkezését. (2008. évben 41 206 Ft)

Elnézést kell kérnem azért, hogy az eredeti cél nem valósulhatott meg, de ezt a helyzetet objektív okok eredményezték.

Az Alapítvány nevében tisztelettel megköszönöm minden személyi jövedelemadóját felajánló szíves támogatását.

2009. 09. 08.

Tóth János
Thököly Imre u. 28.

Tura Díszpolgára – Dr. Köles József

2009. augusztus 20-án Dr. Köles József belgyógyász Tura Díszpolgára címben részesült, mellyel nemcsak és nem elsősorban az orvost, hanem az orvosban rejlő, hivatásán keresztül átsugárzó, szeretettel és alázattal, hűséggel munkálkodó embert ismerték el és állították példaként elénk. Ugyanebben az évben rangos személyiségekkel, politikusokkal egyetemben vehette át a Magyar Máltai Lovagrend Apor Vilmos Ezüstkeresztjét

Dr. Köles József

Otthonában, családi környezetben lopunk egy kis időt szinte percre beosztott kötelezettségei és vállalásai közepette, hisz 38 éve a hatvani kórház munkatársa, ebből 9 évig igazgatóhelyettese, jelenleg a belgyógyászati krónikus betegek gyógycentrumának szakmai vezetője, külön foglalkozva a geriátriával, azaz az idősgyógyászattal, rehabilitációval és diabetológiával, emellett 19 éve a Máltai Szeretetszolgálat hatvani csoportjának vezetője és az éneklés magas szintű művelője.

– Mi indította el az orvosi pályán? Hol és mikor végezte tanulmányait?

– Nagyon fontos és meghatározó az ember életében az első tíz év, kiemelve az iskolai tanulmányokat. A turai általános iskolában olyan tanító és tanár egyéniségek okítottak és neveltek bennünket, mint Bagóné Aranka néni, Pásztorné Piroska néni, Lakó Babu néni, Kutiné Éva néni – a tőlük szerzett tudás és tapasztalat aztán az egész életünket befolyásolta. Ugyan más megyéhez tartozott, így nem volt természetes, de az előttem járó turai „nagyok” nyomán én is a hatvani Bajza József Gimnáziumba mentem a szintén meghatározó jelentőségű, még klasszikus tanári kar kezei alá. Egészen az 1965-ös érettségi végéig, még nem tudtam, hová jelentkezzem. Talán édesapám okán lettem orvos, mert egyrészt ez neki szíve vágya is volt, másrészt ő felcsere is volt. Láttam, amikor ő felnőtt fejjel tanult anatómiát, élettant, mindent, ami neki a szakmájához kellett. Így az akkor még

Budapesti – ma Semmelweis – Orvostudományi Egyetemre felvételiztem, ahol hat évvel később, 1971-ben orvosi diplomát szereztem.

A gimnazista és egyetemista évek alatt minden hétvégémet és nyári szabadidőmet édesanyám mellett töltöttem a turai tszben, ami hihetetlenül hasznos volt. Azon túlmenően, hogy édesanyámnak termeltem a munkaegységet, megismerkedtem sok-sok emberrel. Azt láttam, hogy az életüket úgy dolgozták végig, hogy a maguk módján, a tőlük telhető tempóval, elszántsággal, akarattal mindent a családjáért végeztek. Ezt láttam a szüleimtől, rokonaimtól is, ez ivódott belém, hiszen otthonról hoztuk azt, amit hozunk magunkkal.

Már az első nyári orvosi gyakorlatot a hatvani kórházban végeztem, ami nagyon jó színvonalú volt. Szinte természetesnek is tartottam, hogy később is itt fogok dolgozni, így 1970-es házasságkötésünk után egy évvel ebbe a kisvárosba költöztünk elsőszülött Éva lányunkkal. Egy lovaskocsin hoztuk el a holminkat: egy kis gyerekágyat, az ágyneműt, egy olajkályhát és két bőröndöt. Így indult önálló életünk pályakezdő orvosként.

Ifjú házaspár

– Az idősekkel és krónikus betegségekkel való foglalkozás gyakran a legkiszolgáltatottabbakkal való napi érintkezést jelenti. Miért ezt a különösen embert próbáló szakterületet választotta?

– A medicina maga – legyen az gyermekgyógyászat vagy geriátria – mindig ugyanazt az embert tartja szem előtt. A belgyo-

gyászat az évszázadok alatt osztdótt különböző szakágakra: kardiológia, endokrinológia, diabetológia... s ebből vált le később az idősgyógyászat. Hogy miért az idősgyógyászat? Otthon láttam azt a tisztességet, ahogy édesanyámék szerették az idős hozzátartozókat, s azok viszont őket. Az orvoslásban is azt kell nézni, hogy minden ember valakinek a valakije.

– A szakmai segítség mellett az emberi hozzáállás, közeledés legalább amnyira gyógyító vagy megbetegítő. Számos turaitól hallottam, hogy a Köles doktor kiemelt előzékenységgel, kedvességgel foglalkozik turai betegeivel. Ezt maguk a betegek mesélték el. Feltételezem ugyanazzal az emberséggel és szakmai elhivatottsággal közelít a nem földikhez is. De mi lehet egy orvosban az a plussz, amitől ez a személyes jó érzése támad a betegnek?

– Csak mellékmondatként jegyzem meg, a turaiaknak mindig volt egy kis protekciójuk. De természetesen mindenkivel ugyanúgy igyekeztem foglalkozni, hisz az orvosnak az az alapvető fontosságú feladata, hogy a beteg abban a tíz percben, fél órában úgy érezze, hogy csak ő létezik, csak őrá figyelnek. A következő fél órában pedig egy másik lesz a legfontosabb. Ez egy furcsa skizofrén állapot, az orvosnak ez rendkívüli terhelés. Ha erre képes az orvos, akkor a beteg mindenképpen nyer. Hiszen az emberre figyeltek.

– Ehhez valahonnan erőt kell meríteni. Családból, hitből, művészetből...

– És a meggyőződésből, hogy csak így szabad csinálni. Nemcsak így lehet, de csak így szabad. Ezt a terhet orvosként vállaltuk. Minden nap úgy ébredek, hogy kérem a Jóistentől legyen ma is elég erőm, türelmem és – kicsit fellengzősen mondván – szeretetem. És minden este megköszönöm, hogy ezt újra és újra megkaptam.

– A családban más is dolgozik az egészségügyben.

– Tulajdonképpen két fél dolgozik, így lesz egy egész. Feleségem kórházi főgyógyásztervezőként, gyógyszerértárvezetőként jött nyugdíjba a hatvani kórházból. Most már öt éve a zsámboki patikát vezeti.

– A hatvani kórház mintegy nyolc éve szervezeti és vezetési tekintetben is jelentősen átalakult. Süllyedő hajóként és innovációs példaként is hallhattuk emlegetni. Sokan elmehettek a régi kollégák közül. Mi az, ami miatt mondhatni hűséget esküdött az intézménynek és kitarat mellette?

– Egyébként is hűséges típus vagyok. Tudni kell, hogy ma nemcsak a hatvani kórház, hanem a magyar egészségügy tekinthető kvázi süllyedő hajónak. Ebben is a legveszélyeztetettebb a kórházi terület. A

hatvani kórház egy kis kórház, bár nem így kezdődött a története, mert 1967-ben 530 ágyas volt 1200 dolgozóval. A változások és a gazdasági gondok az ágyszámcsökkenés felé tendáltak. Jelenleg a HospInvest vezetése alatt egy átszervezett kórházi ágyszerkezet van, ami tekinthető modernnek, de a magyar viszonyok között nehezen megemészthető. Ez az ún. mátrixrendszer, ahol nincsenek osztályok. Megkülönbözteti a műtétes és a nem műtétes betegeket. A beteg sorsát követi nyomon az orvos és nem egy adott osztályon belül mozog csak. Ebben van racionalitás, csak a mi viszonyaink közt nincs igazi létjogosultsága. Nem maga a váltás a rossz, hanem hogy mindez gazdasági szempontoknak alárendelve működik. Ennél kevesebb pénz már nem lehet a magyar egészségügyben, s ez kielezi az egyébként sem megszokott helyzetet. A Hatvanból való elvándorlásra csábítások ugyan mindig voltak, vannak, de én ezt a részét ismerem a világnak, ebben próbálom meg jól érezni magam, ideköt a családom.

– *És mi a helyzet a turai kötelékekkel? Milyen emlékeket őriz a településről?*

– Ifjú korunkban nagyon sok mindent csináltunk. Az 1950-es évek végén 60-as évek első felében roppant értékes ifjúsági csoport volt. Ennek a társaságnak a túlnyomó része ministrált és sokan két könyvtárban jártunk, a községibe és a plébániára. Az akkori káplán, Somlai József atya szinte minden kötetére emlékszem. Ebből a szellemiségből jött létre aztán egy irodalmi színpad, majd színjátszókör, a Rákóczi

Rádió és a községi könyvtár Lajos Pista bácsi körüli csapata. Pista bácsi személy szerint is sokat jelentett nekem. A maga csendes és kitartó módján felépített egy könyvtárat nem is annyira épületében, hanem állományában. Kiharcolta a helyiségeket is, és párját ritkító könyvanyagot hozott létre, a pár száz kötetet több ezer példányra növelve. Én magam is jártam vele az antikváriumokat, kötöttük a könyveket a többi fiatallal. Hogy néhány nevet említsek a kultúros társaságból: Bozlék Miska, Szarvas Laci, Sára Laci, Erdélyi Miska, Pápai Jóska, Pecze Miska, az alattunk lévő korosztály: Tóth Péter, Köles Miska, Tusor Miska, Maczkó Mari... Ha az utak szét is váltak, és sokan máshová kerültek, de az együvé tartozás él. Mindannyian turaiak maradtunk, hiszen Tura a világ közepe.

– *Már utaltunk fiatalkori életében a művészetre. Az elmúlt évi városnapon láthattuk a színpadon a Hatvani Vegyeskarban. Mit jelent a művészet az életében?*

– Ha én nem énekelnék kórusokban, hihetetlen veszteségem lenne és azt a terhet, amit cipelek, sokkal nehezebben viselném. Egyszerre három kórusban énekelek, 22 éve a Fesztivál-díjas Hatvani Vegyeskarban, 6 éve a hangversenykórusává vált Grassalkovich Énekegyüttesben, és időm szerint besegítek a templomi kórusba is.

– *Emellett néhány impulzust családon belül is kap.*

– Éva lányom énekel, zenél. Ágota keramikus is és ő is énekel. Vazul pedig

hivatása szerint is képzőművész, feleségével együtt. Emellett, ha tehetjük, koncertre, színházba járunk. A művészetekkel teljes az élet. Nem az én életem, hanem mindenkié.

– *A díszpolgár emberi-szakmai élet-példájával egy település büszkeségére válik. Ön mire a legbüszkébb a jelenlegi vagy mire lenne legbüszkébb egy megálmódott Turában?*

– Én Turára vagyok büszke. Hihetetlenül megtisztelttek ezzel a díjjal, hisz nem csináltam semmi különöset, csak lelkiismeretem szerint tettem a dolgom, mint sok más általam ismert turai ember. Én elfogult vagyok Turával. Van egy sajátos teóriám, melyet a fogadáson megosztottam a polgármester úrral is. Az egy kicsit sem tréfa, hogy Tura a világ közepe. Tura olyan ebben az országban, mint Magyarország Európában. Az átlagnál értelmesebb nép lakik Turán, mivel soha nem volt pici elszigetelt település, így nem voltak genetikai problémák. Továbbá nyitottá vált a vasutasság révén, a paraszti életformán kívül mást is látott és megtanult, igényessé vált, tanította a gyerekeit. Tura Magyarországon egy külön entitás, messziről megismerhető, hogy ki a turai. A hagyományos viselete, szokása egyedi, letisztult. Ha bárhová utazom a világban, találkozom magyarral, ha Magyarországon bárhová elmegyek, ott találkozom turaival. Ezért mondom én, hogy Tura a világ közepe.

Seres Tünde

„Ne hagyjuk a múlt értékeit veszni!”

Államalapító Szent István és az új kenyér ünnepe előtti napon egy nagyon kedves levéllel lepett meg a postás.

KEDVES PALI BÁCSI!

Örömmel olvastam a Turai Hírlapban: Egy aranyjelvény gazdára talált című cikkét. Gratulálok Önnék és jó egészséget kívánok a többi cikk megírásához. Szeretném, ha egy olyan ügyes kezű asszonnyal csinálna riportot, hogy amit ő csinált, azt Turán senki nem készítette rajta kívül. (Tudomásom szerint.) A neve: Szasztkóné Diós Böske néni. A Turai Őszirozsa Szociális Otthon lakója. Ez az asszony gyönyörű aratási búzakoszorúkat készített szalmából. A Turai T.Sz. Irodán láttam ezeket a koszorúkat az üvegvitrinben a folyosón. Remélem még megvannak!? Ne hagyjuk a múlt értékeit veszni! Amire én kislánykoromban emlékszek, egy augusztus 20-ai ünnepelés volt. A régi óvoda mellől indult a menet a falun keresztül. 4 fiatal ember népviseletben felöltözve 3 kaszanyélen vitte a búzakoszorút! Mellettük a feleségeik szintén népviseletbe egy-egy feldíszített sarlóval a kezükbe vonultak az utcákon. Gyönyörű látvány volt a szemnek! Felemelő érzés a szívnek! A sarlók vas része krepp papírral volt bevonva.

Tisztelettel: Özv. Lajkó Istvánné

Elovasva a levelet, elmentem a szövetkezet elnökéhez, Tóth István úrhoz. Nagyon kedvesen fogadott és elmondta, hogy megvan a búzakoszorú, állandóan kiállítva a haraszti tanácskozó terem díszeként. Pázmándi Rozika készségesen vezetett be oda és megmutatta a vitrinben ékeskedő búzakoszorút. (Itt kell megjegyeznem, hogy még további kettő található Falumúzeumunkban is.) A következő utam az Őszirozsa Idősek Otthonába vezetett, ahol elkísértek Szasztkóné Diós Böske néni szobájába. Megtudtam, hogy 1926-ban született egy MÁV váltókezelő gyermekeként, négyen voltak testvérek. Iskolai énekkarosként csodálta Kovács Laci bácsit. Már kislány korában nagyon érdekelte a helyi népviselet, a népdalok, a népi hagyományok. Húsz éves korában férjhez ment, de sajnos a férje négy év múlva meghalt. A szövetkezetben könyvelői feladatokat látott el. A búzakoszorúval még az 50-es években kezdett foglalkozni, melyeket az új kenyér ünnepségeire készített. Ereje még engedte, hogy tavaly részt vegyen a búcsú körmeneten is, így arra is vállalkozna, hogy megtanítsa az érdeklődőknek a koszorú elkészítését.

Takács Pál

Tanévnyitó ünnepség

Augusztus 31-én késő délután ünneplőbe öltözött gyerekek jelentek meg az utcákon, s mindannyian egy irányba siettek: az iskola felé. Minden jel arra mutatott, hogy menthetetlenül véget ért a nyár. 18 órakor megkezdődött iskolánk idei tanévnyitó ünnepsége. Tusor Erzsébet igazgatónő köszöntötte a megjelenteket, köztük Szendrei Ferencet, Tura város polgármesterét, valamint Palya János plébánost.

Először a legkisebbekhez, az első osztályosokhoz szólt: „Azt írta József Attila: „Kertész leszek, fát nevelek, Kelő nappal én is kelek...” Mi pedagógusok is kertésznek, fáradhatatlan kertésznek álltunk, hogy a kis csemetékből helyüket megálló, majdan termőre forduló fák növekedhessenek. És íme, itt vannak a mi legkisebb csemetéink. „Óvodások voltakok — kisfiúk, kislányok. Tündérország berkeit Bebarangoltátok.” (Osvát Erzsébet) „Mostanra elköszöntetek az óvodától, a játszótársaktól, az óvó néniktől, dadusoktól. Alacsonyok lettek a székek, az asztalok, egyszóval kinőttétek az óvodát. Most itt ültök velem szemben, és látom csillogó tekinteteiteket. Benne a kíváncsiságot, az érdeklődést, az izgalmat az új iránt... Holnap reggel már táskával vár benneteket az iskola, szólítanak a tanító nénik, és üdvözlő majd a vén berregő csengőnk is.”

Ezután az igazgatónő a többi tanulóhoz intezte szavait: „Kedves Diákok! Valóban véget ért a vakáció, és ti újra itt álltok az iskola udvarán. Ha József Attila verssoránál maradunk, ti vagytok a mi kertünk fáit, növekedtek évről évre. Erősödik a törzsetek, sűrűbbek a lombjaitok, és már látszanak a lehetőségeitek. Szeretnénk, ha éreznétek, hogy figyelünk rátok. Nyesegetjük a hajtásaitokat, ugyanakkor segítünk, óvunk benneteket, hogy amikor elhagyjátok iskolánkat, birtokában legyetek mindannak, amire szükségetek lesz. De azt ugye tudjátok, hogy mindez csak akkor válik lehetségessé, ha összefogunk. Az eredmények mindig akkor születnek, ha a szabályokat betartjuk. Ha fegyelmeztettek vagyunk. Ha az úgynevezett edzéseken, a mindennapi tanulásban erőt próbálók, kitartást igénylő munka van. Ezek is a siker természetes velejárói. Ekkor végződik a meccsünk győzelemmel! Lesz jó eredmény, jó bizonyítvány, kiemelkedő nyelvi vagy informatikai tudás, biztos, erős alapok, amelyek elengedhetetlenek a sikeres felnőtt életéhez.”

Igazgatónő beszédében azt is elmondta, hogy a nyáron két nagyobb beruházásra került sor. Az egyik a Park úti épületben történt: új burkolatot kaptak a folyosók, a lépcsők, két tanteremben megszüpült a padló is, szülők segítségével lefestették a lábazatot. A másik esetben pedig a Hevesy úti épületben teljes felújítással kaptak a gyerekek egy tágas informatika-termet. Ezt követően igazgatónő elköszönt a nyugdíjba vonult kollégáktól és munkatársaktól, akik a következők voltak: Erdélyi Ágnes, Villányi Józsefné, Szécsényi Istvánné, Seres Péterné, Tóth Ilona, Király Józsefné, továbbá megköszönte azt a sok évtizedes munkát, amelyet a turai iskoláért és gyermekeinkért tettek. Ezután bemutatta az új nevelőket. Beszédét egy Anatole France idézettel zárta: „A tudást csak akkor tudjuk megemészteni, ha jó étvágyal habzsoljuk!” Hát jó étvágyal mindnyájunknak! A 2009/2010-es tanévet ezennel ünnepélyesen megnyitom, a tudás asztala immár terítve áll!”

A 2009/2010-es tanévet a 4. osztályosokból válogatott lelkes csapat köszöntötte a tanévnyitón. A vakáció és a nyár vidám elbúcsúztatása után szeretetteljes verssorok, pergő ritmusú dalok szóltak az iskoláról. Bízunk abban, hogy az egész tanévünk ilyen jó hangulatú és eredményes lesz! A fellépő gyermekek névsora: Lajtos Laura (4.a), Lippa Dorottya (4.a), Selmeczi Barbara (4.a), Bagó Enikő (4.b), Baranyi Zsófia (4.b), Benke Andrea (4.b), Gyetván Dominik (4.b), Jakus Tamás (4.b), Oszoli Dorina (4.b), Pápai Gergő (4.b), Oláh Márta (4.c), Szilágyi Zsanett (4.c), Keserő Krisztina (4.c), Kerti Virág (4.c). A műsort összeállították, betanították a 4. osztályos tanító nénik: Bertókné Kurucz Ildikó, Heltai Bálintné és Hubert Zoltánné.

40 év gyerekek közt – Beszélgetés Kardoss Imréné Magdi nénivel

Se híre, se hamva nem volt még az ősznek, de egy augusztus végi meleg napon újra kitérte kapuit az iskola, igaz még nem a gyerekek előtt, hanem a felnőttek láttak hozzá a munkához. A Hevesy úti épületben a szokásos év eleji értekezletre gyülekeztek a nevelők, amelyen megjelent Szendrei Ferenc, városunk polgármestere is, aki megnyitó beszédében – többek között – az új tanév várható nehézségeire is figyelmeztetett bennünket. Majd ezt követően meghítt pillanatok keretében két kollégánkat köszöntötte, Maczkóné Fehér Ildikót 25 éves, Kardoss Imréné Magdi néni 40 éves törzsgárdatagsága alkalmából.

A szép kerek jubileum kapcsán ezúttal Magdi néni kértem fel egy kis beszélgetésre. 40 év – kimondani is sok! Hosszú évtizedeket töltöttél el kisgyerekek közt, azóta egy rendszerváltozás is bekövetkezett, sőt az ezredfordulót is átléptük. Megváltozott körülöttünk a világ. Magdi néni, kérlek, mesélj nekünk a múltról!

– *Honnan és hogyan indult a pályád?*

– Talán komolytalanul hangzik a válaszom, de igaz – játékból indult. Már 7-8 évesen iskolásat játszottunk az utcabeli társaimmal. Én voltam a tanító néni. Ma már szinte meseszertű, de az én gyermekkoromban mindennapi dolog volt, hogy ültünk az árokparton vagy az utca porában, és én meséket olvastam a kisebb gyerekeknek. Tudom, ezeknek a játékoknak még nem volt jövő-jósló tartalmuk. Évekkel később kerültem Turára, itt érettségiztem a Mezőgazdasági Szakközépiskolában. Ebben az intézményben kiemelkedő pedagógus-egyénségekkel találkoztam. Nagy tudású, lelkes, lelkiismeretes tanáraink voltak. Igazi gyermekközpontú iskola volt a miénk. Az iskola, a tanáraink szellemisége ébresztett fel bennem érdeklődést a pedagóguspálya iránt. Mire eljött az érettségi ideje, már biztosan tudtam, hogy tanítani akarok, de hogy mit, azt nem döntöttem el. Szerettem az irodalmat, matematikát, biológiát, a művészeteket, de nem tudtam párosítani a szakokat. Kardoss Imre tanár úr biztatott a matematikára, Bódis László tanár úr a kémiát szerettette meg velem. Ezek eredményeként felvettek az Egri Tanárképző Főiskola matematika-kémia szakára. Azután 1969. szeptember 1-jén váratlanul, szinte egyik napról a másikra, képesítés nélküli nevelő lettem a turai általános iskolában. Ez ma már elképzelhetetlen, de 30-40 évvel ezelőtt ez gyakori volt – nagyon sok kollégám így kezdte a pedagóguspályát. Visy Gyöngyné, Júlia néni volt akkor az alsó tagozatos szakfelügyelő. Ő többször látta a munkámat, és biztatott, hogy tanító legyek. Tanítóból minden iskolában több kell, mint matematika – kémia tanárból. Ez biztosabb jövőt jelent majd számomra, gondolta ő. Közben Kardoss Imre felesége lettem. Így lassan érlelődött bennem a felismerés, hogy én soha nem lennék olyan remek matematika tanár, mint amilyen a férjem volt. Döntöttem. Abba-

hagytam az egri tanulmányaimat, és a következő évben jelentkeztem az Esztergomi Tanítóképző Főiskolára.

– *Tanítottál-e más településen, vagy a turai iskolához kötődés a kezdetek óta?*

– Az évek során többször felmerült bennünk a gondolat, hogy elhagyjuk Turát, de a döntések előtt mindig történt valami, és mi maradtunk. Így aztán férjemnek is, és nekem is, a turai iskola lett az egyetlen munkahelyünk.

– *Mennyire volt más az a világ, amikor kezdő tanító néni voltál?*

– Minden más volt. Az iskolai légkör, az emberi kapcsolatok, a tudás, a tanulás megítélése. Az iskola szerepe a falu életében. Erről is sokat lehetne mesélni. De ebbe nem akarok most belemerülni, mert sokan, főleg a fiatalabbak, meg sem értenék talán, vagy rosszul értelmeznék, amit mondok.

– *Milyenek voltak a „régii” kisgyermeked? Mennyire különböztek vagy mennyiben nem a maiaktól?*

– Bizony nagyon megváltozott körülöttünk a világ, és a „mindenséggel” együtt a gyermekek is sokat változtak. Én úgy érzem, hogy igazi gyermekként éltek. Tiszta szívvel, ártatlan lélekkel, nyitott érdeklődéssel. Sokkal kevesebb volt a magatartási probléma, mint napjainkban. Elevenség, kedves csibészesség, huncutság a „régii” gyerekekben is volt, de a rosszaságot is gyermeki udvariassággal tették, nem tudatos rosszindulatból. (Az alsó tagozatos tanulóink között még ma is sokan olyanok, mint a „régiek” voltak, de a mai kisgyermekek lelkét elfedi „valami”, és csak nehezen jutunk el munkánk során addig, hogy a lelkükbe, a szívükbe is bepillantsunk.)

– *Vannak-e emlékezetes események, pillanatok, arcok előtted hosszú pályafutásod során?*

– Arra mondanék most el egy esetet, amit az előbb említettem, hogy még a „rosszaságot” is vezérelheti a szeretet, vagy a jóindulat. A Park úti épületben tanítottunk december elején. Mindennapos téma volt a Mikulás, Karácsony, a szeretet. Egy napon egy kislány beállított a nevelői szobába egy szatyornyi csokimikulással. Minden tanító néni kapott belőle. Örültünk neki, szívesen fogadtuk a fiúcska kedvességét. Azután egy-két nap múlva nagyon elszomorodtunk. Kiderült, hogy az „iskolai takarékbélyeget” (ilyen is volt valaha) árusító kollégánk „bélyegpénze” eltűnt. Hamarosan egyértelmű lett a helyzet. Ebből az eltűnt pénzből kaptuk mi az ajándékot.

– *Elgondolkodtál-e már azon, vajon hány generáció fordult meg a kezeid közt?*

– Én olyan vagyok, hogy mindig előre tekintek, és az elmúlt éveket „becsomagoltam” – igyekszem magam mögött hagyni. Így még ez a gondolat sem foglalkoztatott. Az azonban nagyon különös, furcsa érzés volt, amikor a volt tanítványaim kicsi gyermekei lettek iskolások, s kerültek hozzám.

– *Hogyan készülsz az előtted álló évekre?*

– Úgy tervezem, ha nyugdíjas leszek, és a mindennapjaim nem kötődnek már ilyen erősen az iskolához, akkor talán majd azokat a bizonyos „csomagokat” lesz időm kibontogatni, és mesélni az életünkéről, a munkánkról, a múltunkról, hogy a fiatalabbak ezáltal is közelebb kerüljenek az idősebbekhez, hogy könnyebben megértsék az idősebbek gondolatvilágát.

– *Magdi néni, köszönöm ezt a nagyon szép, tartalmas visszaemlékezést! Még egyszer gratulálunk életed eme kiemelkedő évfordulójához, és a ráadás egyhez is kívánunk jó egészséget és munkakedvet!*

Nyári alkotótábor 2009

A Szienna Grafikai Műhely szervezésében, június 22-26. között került megrendezésre Kálnáné Ádám Anita vezetésével az immár hagyományos képzőművészeti alkotótábor. Az idén a Schossbergerkastély is megnyitotta kapuit a fiatal alkotók előtt, ezáltal lehetőség

nyílt számukra természet utáni tanulmányrajzok készítésére. A továbbiakban a Hevesy György Általános Iskola biztosította a helyszínt. A résztvevő gyermekek bepillantást nyerhettek a rézkarc, a tűzzománc készítés, és ékszerkészítés, valamint az agyagozás műhelytitkaiba. A foglalkozások iránt az alkotni vágyó felnőttek is élénk érdeklődést mutatnak, így június 29. és július 1. között műhelynapok megrendezésére került sor. Az idei évben is számos színvonalas és figyelemreméltó alkotás született.

Bemutatkoznak új nevelőink

KIS ANITA

Turai származású tanárnő. 2001-ben végzett az egri főiskolán, ének-történelem szakon. Sokáig Hévízgyörkön dolgozott, majd egy rövid kartali kitérő után hazakerült. Jelenleg a harmadik évfolyam napközis nevelője. Tura kulturális életében mindig aktívan részt vett. Tura kulturális életében mindig aktívan részt vett. A templomi kórus tagja, illetve szólistája, valamint a művelődési házban közel egy éve működik egy általa vezetett női kamarakórus. Egy 3 és fél éves kislánynak, Ancsinak, boldog anyukája.

HEGEDŰSNÉ GÖRBE MAGDOLNA

28 éve dolgozik a pedagógus pályán. Egerben végezte el a főiskolát, matematika-fizika szakon. Eddig Törökszentmiklóson és Kartalon tanította a szaktantárgyait, nevelt, irányította a rá bízott osztályokat. Aszódon él a családjával együtt. Onnan jár át hozzánk, s ettől a tanévtől itt szeretné hasznosítani tudását, eddig megszerzett tapasztalatait.

FENTORNÉ KISS MELITTA

39 éves tanító, gyógypedagógus Hatvanból. Hivatását Nagykovácsán kezdte, ott végezte el az óvónői szakközépiskolát, majd Jászberényben a tanítóképző főiskolát. Később visszament szülővárosába, ahol az Arany János Református Egyházi Általános Iskolában tanított. Férje révén került Hatvanba. Két kislányuk született, akik 10 és 14 évesek. Hatvanban a Lesznai Anna Módszertani és Szakszolgálati Intézményben folytatott gyógypedagógusi munkát, ahol enyhén értelmi fogyatékosokat tanított. Majd elvégezte a Bärzsi Gusztáv Tanárképző Főiskolát. Ezt követően tanulásban akadályozott gyermekekkel kezdett el foglalkozni, SNI-s tanulókat segített rövid ideig Kartalon. Turán szeptember elsejétől dolgozik gyógypedagógusként, egyelőre helyettesítőként. Reméli, sikerül beilleszkednie ebbe a környezetbe, a kollégák közé. Mottójául egy Albert Schweitzer idézetet választott:

„A világnak leginkább azok az emberek hiányoznak, akik mások hiányaival törődnek...”

Gólya Gáborné, sajtóreferens

Ismét szomszédolt a Galga Expedíció

Nem először történt meg velünk, hogy táborunkat nem a Galga völgyébe telepítettük, hanem kissé távolabb, a tájegységünk melletti vidékünkön vertük fel sátrainkat. Jártunk már a Jászságban, de Tóalmáson is. A kitekintés azért is jó, mert összehasonlíthatjuk vidékünk kultúráját más tájegységekével. Az meg különösen nem volt véletlen, hogy Tápiógyörgyét választottuk, mert jó híreink voltak más, már ottjárt csoportoktól, például a karatésoktól.

Görgye mintegy 50 kilométerre délre található Turától; tiszta, virágos, nyugodt település. Felújított templom, kastély, kellemes fürdőhely, sok-sok látnivaló, barátságos emberek várják itt az idegent. A szokásosan megjelenő táborigazgató, a GalgaLap megismertette táborba indulókkal a község rövid történelmét és felhívta figyelmet a várható érdekességekre. Az ebben közölt táborprogram azt feltételezte, hogy sok változás várható, hiszen a táborvezetőség is idegen vidékre merészkedett, s érdekes: minden „tervszerűen” zajlott.

Most, hogy Benke Barbival, a Tábornapló krónikásával nézegetem a dokumentumokat, az a véleményem, ez az év is nagyon színes, érdekes és eredményes volt.

– *Dicséretet érdemelnek azok a fiúk, akik előbb érkezve elszállították a felszerelést, felépítették a tábort, így július 26-án már csak be kellett költözni a résztvevőknek. Hányan érkeztek meg a táborba?*

– Közülük ötvenen turai felfedező, 33 gyermek, köztük 10 kedves vendég – mint évek óta mindig – Csíkszentimrérol Ferenc Károly iskolaigazgató és András Éva tanárnő kíséretében, 10 fő felnőtt vezető és átlagosan további napi 6-7 látogató a régi galgások közül, akik egy-két éjszakát is eltöltöttek a táborban.

– *Hogyan indult meg a táborélet?*

– Az első volt a kiscsoportok megalakítása. Vicces neveket választottak: Neves Sincs Galgások, Böllérek, Eleven Team. Alig, hogy „honfoglaltunk”, már jött is a finom ebéd, amit az önkormányzat ebédlőjében költöttünk el, mint azután minden nap. A közvetlen környék megismerése után a tábortűz mellett ismerkedtünk egymással, s köszöntöttük a 36. Galgát.

– *És milyen volt a folytatás?*

– A napokat rendszerint reggeli tornával kezdtük, amelyet a szomszédban táborozó karatésokkal „szenvetünk el”. Természetesen a második napon első dolgunk volt a község megismerése, melyben a csoportok lelkesen vettek részt a több expedíciót megjáró, tapasztalt csoportvezetők irányításával. Már ekkor megismertük Csákiné Kiss Ili nénit, aki gazdag tudással és nagyon szemléletesen mutatta be a további napokon a vidéket. Megtudtuk, hogy a falut nagyjából egy időben említi írásos emlék Turával (1220); az erdélyi sókereskedelem egyik fontos útvonala haladt el a falu mellett, s hogy ugyanúgy voltak birtokosok itt a Podmaniczkyak és a Prónayak, mint a Galga mentén. A Szent Anna templomot többször átépítették, akár a turait, s ugyanúgy elvesztette barokk jellegét. Voltunk a falumúzeumban, s megnéztük a település minden történelmi emlékét. Egy méhészt házaspár műhelyében a méz készítés legfontosabb fortélyait ismertük meg, természetesen megfelelő védőruházat alkalmazásával.

Fotó: Takács Pál

Volt még egy fontos esemény ezen a napon: ismerkedésül barátságos focimeccset játszottunk a szintén szomszédágunkban táborozó hatvani taekwando csoporttal. A fiaink 8:3 arányban diadalmaskodtak!

– *Mi minden történt a további napokon?*

– Végigjártunk két tanösvényt. A Bibic nevére lovaskocsikkal mentünk, míg a sokkal rövidebb Fülemüle ösvényt gyalog jártuk végig. Az 5,5 km hosszú útvonal 6 állomásán – leszámítva a kényelmes kocsikról – megismerkedtünk a tó, a szántó, a szikes puszták, a folyó élővilágával. Az első állomás a horgászpartján álló madármegfigyelő torony volt, ahonnan ritka madárfajokat figyelhettünk meg, és még a Mátrát is láttuk. A Fülemüle sétán a sok eligazító tábla segítségével még akkor is eligazodtunk volna, ha nincs ott velünk a két Ili néni, akik aztán mindent tudtak. (Jeneiné Ili néni volt a másik.) Nagyon érdekes volt a téglagyári látogatás és az 1995-ben felújított Görgyey-Taffler kastély megismerése. Kiemelkedő esemény volt egy rendőrkutya-bemutató is, ahol közvetlen közlekedésről ismerkedhettünk meg az okos ebekkel. De nagyszerűen sikerült a már hagyományos közlekedésbiztonsági nap is a megyei Rendőrfőkapitányság munkatársainak szervezésében, akik a KRESZ-feladatlap legjobb kitöltőit és a legügyesebb bicajosokat meg is jutalmazták. Más régi galgás hagyományt is ápoltunk. A népijáték olimpián a kakasviadalban Szőke Krisztina, Gál Ákos és Kókai Péter, a nemzetesdiben Balogh Orsolya, Jándék Csaba, Abért Máté, a csülközésben Abért Bence és Gólya István győzött. Megrendeztük a kiscsoportok szokásos főzőversenyét is, amit kitűnő pityókás tokányával a Nevesincs csapat nyert. De nem sokkal maradt el az Eleven Team pörköltje, sőt a Böllérek csülkös bablevese sem – mind elfogyott az utolsó cseppig! Volt Ki mit tud?, s naponta strandolás a szálláshelyet adó kastélypark kellemes medencéjében.

– *Vendégek is voltak...*

– Állandó „vendégünk” volt Tóth Máté József sakkmeister, aki több versenyt rendezett, de az esti programokon furulyázott is nekünk. Meglátogattak bennünket az osztrák határ menti Fertőszéplakról Polgárék. Marika néni korábban évekig főzött a táborban, fia, Laci egyszer tűzijátékkal lepte meg az expedíciót.

Itt volt a Békési család. Ők a tábor mellett a minden idők legfiatalabb táborlakóját – unokájukat – Kuti Hunort is látogatták, aki anyukájával, a Galga kutatásvezetőjével táborozott velünk. Eljöttek az ifjúház-as-galgások, Kis Évi és Nagy Jani és Keresztes Krisztián tóalmási ifink is. Kedves vendég volt feleségével a Turai Hírlap munkatársa, Pető János, aki be is számolt élményeiről a lap nyári számában.

Nagy örömmel töltött el bennünket Szarvas László, a Galga Expedíció egyik alapító tagjának és a Galga lap sok éves szerkesztőjének látogatása is, aki kedves emlékeket elevenített fel több mint három és fél évtizedes táboréletünk mindennapjairól.

– Kik voltak a tábor vezetői?

– Abért Zsolt táborvezető, Jenei Csabáné és Kuti-Békési Judit programvezető, Vámos László étkezőfelelős. Felnőtt segítő volt Horváth József, Könczöl István, Kóvágó József, Kuti Gábor.

Egy Gödöllői kislány, Hidvégi Renáta így foglalta össze a tábort a Naplónak írt levelében: „Tavaly voltam először a Galga Expedíció táborában. Minden program nagyon tetszett, de legjobban a nyitó táborítást, a méhészetet, a téglá szünetét, a Szent Anna templom, a környezetvédelmi nap. Nagyon szeretem a Galga Expedíciót és jövőre is szeretnék részt venni!

Takács Pál
Táborlakó

Támogatók: Domoszlai Pékség, Kajtor Péter méhészt, 2 Ezermester Barkácsbolt, Kövi-sec BT, Maros Épker, MSZP turai szervezet, Polgár Család (Fertőszéplak), Sára Péter vállalkozó, Söpy Sütő Pékség, Tura Város Önkormányzata, Turai Tanulókért KK Alapítvány, VV Centrál Security BT. **KÖSZÖNJÜK SEGÍTSÉGÜKET!**

ÚJRA JÁSZFÖLDÖN!

A Turai Tekergők az elmúlt tanévben 14 napot teljesítménytúrát a környező hegységekben és domb-ságokban és négyszer kerékpároztak el a környező hor-gásztavakhoz. Az ezeken résztvevő 64 felsős szakkörösnek hirdettük meg a nyári tá-bort. 34 diák jelentkezett a Jászberény melletti Öregerdőn tartott nyári táborba.

Július 31-én találkoztunk a résztvevőkkel Dr. Tóth Mária gyermekorvosnál, ahol mindenki engedélyt kapott a tábori részvé-telre. A nagy örömmel 14-en még bemelegítés-ként átkerekeztünk a tóalmási strandra.

Augusztus 3-án reggel a sulis elől indul-tunk nagy várakozások közepette. Közel 40 km-t bringázva többszöri pihenő beiktatásával kifáradva és gyöngyöző homlok-kal megérkeztünk a szállásra. Háromszor látogattuk meg Jászberény strandjait, ahol nagy örömmel fedeztük fel a Csángófesztiválon résztvevő turai népzene-sz ifjakat. Megtekintettük a látványteréseiről híres ZOO állatparkot, ahol új kedvenc állatunk a sikítózó gibbon és a madárhangon kaját kérő vidra kölyök. Kikapcsoló-dásképpen beültünk egy animációs filmre a moziba is. A reggelit és a vacsorákat mindig egy-egy szoba lakói tálalták fel a többieknek, a kiadós ebédet pedig a Fő-iskola menzáján fogyasztottuk el.

Az estétet társas-, és labdajátékkal és táborítást melletti énekléssel üztük el.

Augusztus 6-án az ebéd után vágunk neki az ismerős útvonalnak. Ha röviden összegeznénk a 4 napot, akkor a 160 km tekerés, 2 kiadós elázás, 0 defekt, egy össze-ütközés, 3 darázscsípés, álmoság, kacaj, öröm, boldogság, szerelem, forróság sza-

vakkal jellemeznénk. Köszönöm segítőim-nek, kik elkísérték a csapatot és mindent megtettek, hogy diákjaink feledhetetlen élményekkel gazdagodtak:

Árvainé Püspöki Erika és Kovács Tibor

Köszönjük a következő személyeknek, vál-lalkozóknak, hogy segítettek és támogatták 34 diák nyaralását:

Tura Város Önkormányzata, Turai Ta-nulókért Alapítvány, Aqua Fontis Patika, Zágoni István CBA, Bálint László, Sára Péterné, Domoszlai Pékség, Turai 100 Ft-os, Macskaszem

Kis Gábor
táborvezető

Sok szeretettel várjuk a túrázni szerető lakosokat. Érdeklődni KIS GÁBORNÁL, a Hevesy György Általános Iskolában lehet.

TURA VÁROSI KÖNYVTÁR AJÁNLOJA LEGÚJABB KÖNYVEINKBŐL

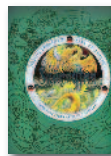
Radka Denemarková – HITLER PÉNZE

A cseh író nő Magne-sia Litera-díjjal illetett könyve napjainkban meséli el egy cseh zsi-dó család háború utáni rehabilitálását. A család egyetlen élő tagja, Gita Lausch-mann doktornő visszaemlékezéseiből bontakozik ki mindaz a szenvedés és kín, melyet neki és családjá-nak a háború után, mint megbélyeg-zett „német kollaboráns” kellett kiáll-nia Puklicében, szülőfalujában.

A háborús események után a falucska lakóit még ma is gyötéri a bűntudat, és a Lauschmann család téves megítélése komoly terhet ró minden szereplőre.

Sterr Dugald – SZÖRNYTAN: FANTASZTIKUS LÉNYEK TÁRHÁZA

Ezt a mindössze 28 ol-dalas remekművet gaz-dag fantáziájú gyer-meknek kínáljuk friss könyveink közül. A könyv igényes kiadás, tele illusztrációkkal, titkos sarkocskákkal, és re-mek nyelvezettel. Olvasni, nézegetni is élmény lesz a fantasy fiatal rajongói számára.

A szerző Ernest Drake sárkányku-tató bőrébe bújva ezekkel sorokkal kezdi művét: „Sose feledd, hogy akár-milyen csodákat is látsz, továbbra is az a legfontosabb, legalapvetőbb és legkedvesebb célunk, hogy megóvjuk mind a hétköznapi, mind a mesébe illő lényeket.”

Dr. Fővényi József – Gyurcsáné Kondrát Ilona – CUKORBETEGEK

NAGY DIÉTÁS KÖNYVE
Egészségügyi statisztikák minden kétséget kizáróan bizonyítják, hogy a ma élő cukor-betegek száma sok-szorosára emelkedett, mint két-három gene-rációval korábban. Ez rávilágít arra, hogy táplálkozásunk mennyire átala-kult, a cukrot szinte minden élelmi-szerben megtaláljuk mára. A mű nem csak betegeknek, hanem azon olv-sóinknak is ajánlott, akik szeretnék elkerülni, megelőzni a cukorbetegség kialakulását. E célból gyakorlati taná-csokat, recepteket, tápanyagtáblázat-t és egyéb hasznos információkat közöl a szerzőpáros.

Szécsi Noémi – UTOLSÓ KENTAUR

A fiatal kortárs író nő legújabb regénye – ne-veik alapján anarchis-tákat sejtető – fiatalról szól. Nap mint nap bi-cajjal járják Budapes-tet, együtt gurulunk velük az ismerős he-lyeken: Andrassy út, Oktogon, Opera,... Egy szép napon a fővárosiak arra ébrednek, hogy a Hősök terén álló an-gyalszobrot vörösbé „csomagolták”. A kérdés az, hogy milyen egyéb csínyeket forgatnak szereplőink a fejükben? És Őnök szerint Budapest férfi vagy nő?

Szeretettel várjuk régi és új olvasóinkat! Városi Könyvtár Tura – Bartók Béla tér 3., tel: (28)580-530

Ünnepi gondolatok SZENT ISTVÁN RÓL

*Tisztelettel köszöntöm Önöket Szent István ünnepén,
városunk önkormányzata nevében!*

Az elhangzott dal szövegéhez kapcsolódva: – Remélem, reméljük, le fogjuk tudni győzni a „sötétség erőit”!

Most, gondolatban, több mint ezer évet visszautazva, azt mondhatjuk: a Kr. utáni IX–X.I. század jelentős változásokat hozott a pusztai, félnomád életmódot folytató magyar törzsek életében. Ezek a történelmi fordulópontok drámai döntések elé állították népünket.

Etelközben a téli szállások helyén már falvakra emlékeztető települések jöttek létre, s a legeltető állattartás mellett egyre fontosabbá vált a földművelés, melyet akkoriban a szolganépek és az elszegényedett inek végeztek. (Erről tanúskodik a manapság újra közismertté vált ínség szavunk.)

A népvándorlás hullámai a magyar törzsek szállásterületeit is ostromolták. A hatékonyabb védelem érdekében az erők összefogása elkerülhetetlenné vált. A hét törzs az etelközi vérszerződéssel szövetségbe tömörült: megszületett – a nem feudális alapokon szerveződő – egységes és oszthatatlan MAGYAR NEMZET. Ilyen formában egyedülálló társadalmi képződmény a korabeli Európában, csaknem 1 000 esztendővel megelőzve a nyugati polgári nemzetállamok létrejöttét! Ahogyan a hét törzs vezéreinek borral teli serlegbe csorgatott vére mindörökké összevegyült, úgy vált örök időkre szétválaszthatatlanná a hét törzs népe is. A szövetség – a magyarok nemzete – már a IX. században is nyitott és befogadó volt katonai segédnépek csatlakoztak hozzá (kabarok és mások).

A múlt ködébe vesző ősi regék tanúsága szerint a CSODASZARVAS Levédiáig, talán Etelközig vezette Hunor és Magor népét; de a TURULMADÁR átröpült az Emese álmában megjövendölt nagy hegyeken túlra, Attila király örökébe. 895-ben, Árpád vezetésével, a magyarság átkelt a Felvidék és Erdély hágóin, majd leereszkedett a Duna- és Tisza menti dús és termékeny földekre elvegyülve a vele igen közeli rokonságban lévő, több száz éve óta itt élő avar nép maradékaival. Csaba királyfi hű székelyei a Nyugat-Dunántúlon, az Őrségben és Erdélyben, a Rika patak mentén és Csigla mezején várták Árpád vezér népét.

A honfoglalás és a végleges meglepedés óriási változást jelentett a magyarság életében. A népvándorlás kora véget ért. Európa földjeit szlávok, germánok és újlatin népek lakták: népünk új környezetbe

került. A kalandozások korát követően a törzsi-nemzetségi társadalom válságba jutott. Minden megváltozott elődeink körül: a régi szokások már nem működtek, ősi hitvilágunk alakjai pedig regékbe és népmeséinkbe költöztek.

A pragmatikus és keménykezű Géza fejedelem felismerte, hogy népe választás elé érkezett: vagy létrehozta a keresztény feudális államot, vagy elpusztul, mert elpusztítják; vagy pedig végleg eltűnik, felszívódik, mint amiképp eltűnt számos fényes múltú keleti, nomád szittyá nép.

Az atyja által megkezdett munkát tejesített ki és fejezte be István. Az ezredik esztendő karácsonyán keresztény királlyá koronáztatta magát. István három hatalmasságtól kérhetett koronát: a keleti kereszténységet megtestesítő bizánci császártól, a német-római császártól valamint a pápától. Királyunk a latin rítusú nyugati kereszténységhez akart csatlakozni, de óvakodott attól, hogy a világhatalmi törekvéseket hajszóoló német birodalom csatlósa legyen, ezért II. Szilveszter pápától kért és kapott koronát.

István célja volt, hogy a nemzetségekre tagoló magyarországból és az ország egyéb lakosaiból – szilárd központi hatalom irányítása alatt – nyugati műveltségű független, keresztény államot alapítson. Harcba szállt utolsó ellenfeivel, akik makacsul ragaszkodtak egy önmagát túlélő régi berendezkedéshez. Az új király a jövő és a remény embere volt. Birtokba vette az országterület kétharmad részét; a többi földet az egyháznak és katonai kísérete hűséges tagjainak juttatta. Ellenségei megnyerésénél fontosabbnak tartotta barátai és hívei megtartását! A királyi birtokokat vármegyékké szervezte, s községeikbe várakat építtetett, ahonnan megbízható emberei irányították a megye életét: ezáltal a gazdaság és a haderő túlnyomó része közvetlenül az uralkodó ellenőrzése alá került. A kereszténység felvétele német és itáliai hittérítők segítségével történt; bár az új vallás nem volt teljesen ismeretlen és idegen a XI. századi magyarság körében. István – az apostolok emlékére – 12 püspökség létrehozatalát tervezte; életében 10 püspökség és az esztergomi érsekség alapítása adatott meg neki. A király az új állam rendjét törvényeivel erősítette meg. Ezek elsősorban az erkölcsöt, a köznyugalmat, a magántulajdont, és a keresztény

Fotó: Csilla Fotó

egyházat védelmezték. István egy válságban lévő, belső ellentétektől szabdalt, elszigetelődött országot örökölt; mégis 1038-ban bekövetkezett halálakor egy fiatal és életerős államot hagyott hátra Európa közepén.

Aztán a szent király műve és szellemi hagyatéka óvta a nemzetet a dicső és „vérzivataros” századokon át; mígnem, ezer esztendő múltával, a második világháborút követően, a Rákosi-rendszer megszüntette Szent István napját, és 1950-től augusztus 20-át, az új sztálinista alkotmány dicsőítésére, az „Alkotmány ünnepének” nevezték. Később, a kádári konszolidáció évtizedeiben, már az „új kenyér ünnepe” elnevezés is egyre gyakoribbá vált: ezáltal próbálták meg ünnepélyesebbé tenni a nyári mezőgazdasági munkák befejeződését, tompítva a tömegek, elsősorban a szocialista szövetkezetekbe kényszerített parasztság ellenérzését. Szent István ünnepének háttérbe szorításával az istentagadó kommunista rendszer a főgyökeret akarta kitépni, mellyel a nemzet ősei földjébe kapaszkodik, melyből vétetett, s melyet karddal szerzett; de az apostoli kereszt oltalmával tartott meg.

A közeledő halál árnyékában, az idősödő és beteg uralkodó másodsorú is megmentette népét és országát, immáron mindörökké. Nagyboldogasszony napján Mária oltalmába ajánlotta alattvalóit: így lettünk „REGNUM MARIANUM”. Vélhetőleg ettől a szakrális felajánlástól eredeztethető a SZENT KORONA-elmélet, mely szerint a magyar korona nem egyszerűen uralkodói jelkép – holmi koronaékszer; hanem az ország földjének és valaha élt – és élő, valamennyi lakójának megtestesülése. A Korona maga az Ország, melyet Mária kegyelmébe fogadott. Ennek a kegyelemnek a fénye ragyogjon édes hazánkra és a jobb sorsra érdemes szegény magyarokra – egy boldogabb tavasz és újjászületés – egy nagyszerű újabb ezer év reményében.

Kálma Tibor

Hittanos tábor a Pilisben

*Jézus közösséget alapított, amit Egyháznak nevezünk. Ennek egy kicsi sejtje a mi Egyházközségeink. Az Egyházközség életében jelentős dolgok azok az alkal-
mak, amelyek embereket, családokat mozgatnak meg. Ilyen volt a családi nap májusban, a hittanos nap a tanév befejezése előtt, és ilyen volt a nyári tábor is, ahová az idén 48 gyermek jött el. „Családi tábor”-nak neveztük, mert reméltük, hogy szülők is csatlakoznak gyermekeikhez (tavaly voltak is). Ez már a 3. tábor volt, a helyszín pedig mindhárom alkalommal a Visegrádi-hegységben a Mogyoró-hegy nevű szép vidék a visegrádi vár tövében. Kihhasználva ezt a lehetőséget összekötöttük a magyar történelem múltjával is ezeket a táborokat, hogy a gyermekekben ébresztgessük a magyarság-tudatot.*

A tábor 48 gyermekét 4 csoportba osztottuk, mert így jobban lehetett játékosan versenyeztetni őket, hogy a hét folyamán a különféle vetélkedőkben felmérhessék ügyességüket, tudásukat. A csoportok élén pedig 1-1 vezető állt a nagyobb hittanosok, ill. cserkészek közül. Most is – mint minden évben – a tábori életet egy kerettörténethez kötöttük. Ezeket a történeteket mindig élvezték a gyerekek, mert ki lehetett adni magukból a humort, az alkotókedvet...

Az idei év a papok éve, ezért olyan papokat választottunk ki ehhez a kerettörténethez, akik nagy hatással voltak az Egyház életére, ill. a magyarságra is. Hétfőtől csütörtökig minden napra a gyermekek elé állítottunk egyet-egyét: Hétfőn Néri Szt. Fülöpöt, kedden Vianney Szt. Jánost, szerdán Szent Domonkót. A csoportok feladata az volt, hogy az esténként ünnepélyesen meggyújtott táborútnél 5-10 perces vidám, hu-

moros történetben jelenítsék meg az életüket. Csütörtökre Meszlényi Zoltán vértanú segédpüspököt választottuk, akinek októberben lesz a boldoggá avatása. Az ő életéről szóló előadás már komolyabb hangvételű volt. A pénteki táborútnél pedig ismét felszabadult a gyereksereg, mert csoportonként előadásokban kifigurázhatták a Tábor életét (a vezetőket is, egymást is).

A tábor az tette felejthetlenné sok résztvevő számára, hogy a fegyelem mellett vidám órákat tölthettek a szabadban. Minden napra valamilyen program várta őket. A teljesség igénye nélkül említek egy párat: szakemberek bevonásával íjászat, madarak befogása és beszélgetés róluk, solymászat, az erdei vadakról előadás, tanösvény bejárása, gyógyfűvekről előadás, 15, ill. 20 km-es hajnali túra... Közben természetesen közösségi játékok: foci, méta... A napok is keretbe voltak foglalva: az ébresztő után reg-

geli torna – és hogy ép testben ép lélek is legyen, ezért – reggeli ima, majd tábori szentmise Isten legnagyobb templomában, a szabad ég alatt. A szentmise gondolata mindig a napi szenthez igazodott, hogy meglegyen a lelki program a nap folyamán is. Esténként pedig a táborútnél a játékok, éneklés után elcsendesedett a gyereksereg, hogy az éjszakai csöndben, az izzó parázsba révedve megvizsgálja lelkiismeretét: mit tett jól, ill. miben hibázott aznap. Sikertől-e megalósítania azt, amiről reggel a szentmisében hallott?! Az éjszakai csöndben csak a tábor őreinek lépteit lehetett hallani, amikor körbejárták a terepet, és vigyázták a még izzó parászat, hogy ki ne aludjon, és tudjanak mellette melegedni, hiszen hajnalra lehült a levegő.

A résztvevők természetesen sokkal részletesebben és érdekesítőbben tudnak mesélni a tábori élményeikről, hiszen olyan közösség kovácsolódott össze ez alatt a pár nap alatt, amelynek tagjai igényt tartottak arra, hogy a tábor befejezése után még össze-összejöjjenek beszélgetésre, játékra, közben pedig a maguk sültötte húst, hagymát, krumplit eszegessék. Testileg-lelkileg feltöltődve jöhettek haza – és vágnak vissza!

Az újság lapjain keresztül is megköszönöm a munkatársaim segítségét: Barcsi Zsoltnak a szervezést, a lebonyolítást, és a szakácsoknak (akik már nem először áldozták fel szeretetből a szabadságukat a gyermekekért) – Benke Laszlónak, és feleségének, Marikának – azokat a finomságokat, amikkel elláttak minket, hiszen naponta ötször étkezettünk az ő jóvoltukból.

Megköszönöm azokat az adományokat is, amelyeket a kedves szülőktől és másoktól is kaptunk, mert általuk is bőséges táplálék lehetett minden nap asztalunkon. A gyerekek nevében megköszönöm a tábor kiépítésében fáradozó családnak is a munkáját! A jó Isten fizessen meg mindenkinek mindenért, amit a gyermekekért tettek és ezután is tesznek!

Azt hiszem, minden gyermek vitt haza a hátizsákjában annyi élményt, hogy eltart a következő nyárig.

Palya János plébános

AUGUSZTUS 18-ÁN ELHUNYT BÁLINT JÓZSEF, VOLT TURAI KÁNTOR

Bálint József 1916-ban született. A Jézus Társaságába 1934-ben lépett be, majd Szegeden szentelték pappá 1946-ban. Ugyanabban az évben fizikai bántalmazás után letartóztatták, és két évig fogva tartották. 1964 decemberében ismét letartóztatták, majd államellenes összeesküvés vádjával bebörtönözték, ahonnan 1968-ban szabadult. Ezután Újpesten, majd Turán, végül Rátkán volt kántor és karvezető – hivatalosan onnan ment nyugdíjba. 2007-ben a

budapesti Városmisztólban tanúságtételével vett részt. 2008-ban ő kapta a Hit Pajzsa-díjat. – olvasható a Magyar Kurírban. Turán 1970. november 22-én választották meg kántornak. „Újpest Megyerről jött, buzgó, zenéhez értő, lelkes ember. Rögtön énekkart szervezett. 1976. augusztus 27-én betöltve 60. életévét, egészség állapotára miatt kisebb fizikai megerőltetést kívánó munkahelyre cserélte fel a turai kántorságot. Rátkára ment kántornak. ... A jelenlegi énekkart dr. Bálint József jezsuita kántor atya szervezte 1970-ben, mihelyt Turára került. Nagyon gondos munkájának eredménye sok lélekemelő szereplésük.” – írta róla Lukács András plébános a Tura története című kötetben.

Cserkész tábor belga vendégekkel

A turai 1032. sz. Kaszap István cserkészcsapat július 6-15. között tartotta idei nagytáborát a Bükk délnyugati csücskében, az Egerbakta mellett fekvő Szent-völgyben. A táborban 39 cserkész vett részt.

Készül a táborkapu

A csapat

Túrázni indul a csapat

A csapattábor idei kerettörténete egy XXI. századi, erősen elkényeztetett fiúcska történetével kezdődött, aki számítógépes játékaival és GPS-e nélkül elképzelni sem tudta volna az életét. Képzelt hőstünk (a napi 14 óra játék után) egy álomutazásban találta magát: bekerül a számítógépes játékba és 9 napon keresztül, minden nap egy másik korban, másik helyszínen vagy esetleg egy mesekönyv lapjain találja magát. Csak rajta múlik, hogy feltalálja-e magát és be tud-e illeszkedni az adott szituációba - vagy egyáltalán életben tud-e maradni.

A táborban, magas tölgyfák övezte erdei tisztáson, egy kicsit ránk is illett a leírás: mindannyian kiszakadtunk a jól megszokott környezetből, szinte más világba kerültünk és minden nap az utazás aktuális állomásához igazodtak esti tábortüzeink humoros előadásai, s napi programjaink is. Ehhez természetesen már a tábor előtt meg kellett ismerni az állomások történetét, történelmi hátterét a heti rendszerességgel tartott őrsi gyűléseken.

A tábor kiépítése a hagyományok és a több éves rutin szerint zajlott. Gyorsan megszületett a táborhelyszín berendezésének terve, majd a Fenntartó Testület tagjaival behordtuk és a közösségi sátor alatt „tető alá” vittük a csapat csomagjait, holmiját. Felépült a konyha, a hozzá tartozó raktársátrakkal, higiéniai részek és kijelöltük a lakósátrak helyét. Az idei kiépítő brigád: Kis Tamás st., Kis András, Kuti József és Káré Dániel. Köszönjük a segítséget a Fenntartó Testület tagjainak, a csomagok szállítását Petrovics Gyuzsi báának és Belovai Tibornak.

Hétfőn délelőtt érkezett meg a csapat a tábor helyszínére. A kerettörténet első állomásán Szent Pál és követői (köztük hőstünk

Ebéd utáni beszélgetés

hajótörést szenvednek és Málta szigetére sodródnak. (ApCsel.28.) Jó volt a hangulat, elkészültek a lakósátrak, tovább folytattuk a tábor kiépítését és este sor került az első tábortüzre.

A tábor második napja túrával kezdődött. A nagyobbak csapata a 2006-os táborhelyet látogatta meg, közben strandolt egyet a kétszáz éves szarvaskői gémeskútnál. A kisebbeket Kovács Tamás vezette, ők felkapaszkodtak a siroki várba. Azok, akik nem fáradtak ki, délután építkeztek tovább, elkészült az alakulótéren a zászlótartó rúd és az ebédlő újabb széleszkából készített asztallal bővült. A fiú altábor az erdei tisztáson volt elosztva körletenként, középen a tábor tüz helye, mellette a 8 méteres zászlórúddal és kereszttel. Bal oldalt, bent a fák között konyha, raktárak, és az ebédlő négy, saját készítésű asztal padokkal. Mellette a lánykörlet és beljebb a roverkörlet. A tábor bejáratánál székelykapu és sorompó várta a látogatókat. És az építményeink felsorolása meg nem is teljes...

Marica elsősegély oktatást tart

Szerdán szellemi tréninggel folytattuk a táborozást: délelőtt a teljes csapat átismételhetette az év közben tanultakat a rovercserkészek eladásában. Ezek például: a cserkész történelme, a turai csapat történelme, csomózás, térképészet... Délután Kis Tamás segédtsízt növényismeretre vitte a csapatot, utána Gólya Sára tanított népdalokat.

Csütörtökön korán reggel indultunk Bükkszékre, hogy a 13 km leküzdése után végre csobbanhassunk a hideg vízben. Vidáman telt a nap, egészen zárásig ott maradtunk. Az esti táborütnél a Rómeó és Júlia egy érdekes újraértelmezését adta elő a Hiúz őr.

Játéknapot is tartottunk: péntek délelőtt metáztunk és fociztunk, majd délután egy 10 hektáros erdőszakaszban folyt a számháború egészen estig.

Szombaton ismét korán keltünk. A nagyok hajnalban indultak el nagytúrára, Belpátfalva volt az úticél. A két kisebb csoport a nagyok keddi túráját járta végig: a ré-

A képeket készítette: Pásztor Edina, Gólya Sára, Barczy Zsolt és Kuti István

A siroki vár egyik magaslatán

készülődés jellemezte a csapatot, mert délutánra vendégeket vártunk: belga cserkészek jöttek meglátogatni a tábort. A belga vendégek vezetőképző tábort tartottak Magyarországon, és szerettek volna megnézni egy magyar cserkészcsoport tábortartását. Megmutattuk nekik a tábort, beszéltünk nekik a tábori életről, a kerettörténetről, s volt közös foci és méta is. Akik jobban tudtak angolul vagy németül, azoknak alkalmuk nyílt beszélgetni, gyakorolni nyelvtudásukat. Este a tábortűznél ők is velünk játszottak, tanultunk tőlük új tábortűzi játékokat, énekeket és persze mi is ízelítőt adtunk szokásainkból. Estére jól összerázódott a két csoport, sok fénykép is készült, alig akartuk elengedni őket...

Hétfő reggel pörögtek tovább az események: délelőtt az őrsök feladata Eger nevezettségének megismerése és felkeresése volt. Erről mindenki beszámolt tartott este a tábortűznél. Délután még strandoltunk egy utolsót. Az egész tábornak érdekes színpoltja volt hétfő este, az ún. Meseerdő, ahol sötétedés után gyertyákkal kivilágított útvonalak rengetegében kellett cserkészeinknek végigmenni. Több meselak kelt életre

az egyes állomásokon, helyes (vagy éppen rossz) iránymutatást adva a gyerekeknek. Az ötletért és a szervezésért Gólya Sárát illeti köszönet, és talán a roverőrsöt, s még néhány segítőt, akik a történet szereplőit alakították – nagy beleéléssel...

Kedden rendeztük meg a nagy akadályversenyt, melyen mindenkinek számat kellett adnia a tudásáról. Tíz állomás volt a túraútvonalon elosztva, ezeken különböző témakörökben: cserkésztörvények, történelem, térképészet, csomózás, alaki, népdalok és népmesék, csapatunk eddigi 18 éves történelme stb. tettek fel kérdéseket az állomásvezetők. Kiemelkedő eredményt értek el az újoncok: Farkas Brigitta (Sólyom őrs, óv.: Sára Éva) és a Kobra őrs: Sára Attila, Gelybó Bence és Grébel Szabolcs (óv.: Kuti J.).

Szerdán, a hazautazás napján, szét kellett szedni a tábort, lebontani és összecsomagolni a sátrakat. Összegyűjtöttünk az utolsó kötélardabtól az eldobott zsebkezdőig mindent.

Megdöbentő, bár már sokszor csináltuk, hogy mennyi munka szétszedni és összekötni mindent, de a csapat ezt is megoldotta. Így jó pár év cserkészkedés után, megnyugtató volt idén is azt hallani a többiekől, hogy jók voltak az eddigi táborok, de az összes közül az idej volt a legjobb. Szinte észre sem vettük, olyan gyorsan elment a 10 nap, a rengeteg program, és tevékenység közben. Még az időjárás is kedvező volt. Szeretnénk megköszönni a tábort Barczy Zsolt csapatparancsnoknak, Sáráné Buzás Áginak az ínycsiklandozó ételeket, Barcziné Nyitrai Máriának és Téglásné Kuti Máriának a közreműködését.

Az egész csapat nevében köszönjük mindenkinek a támogatást, aki bármivel segítette idej táborunk megvalósításában.

ifj. Kuti József

A belga cserkészező, Barczy Zsolt turai csapatparancsnok és belga cserkészek

gi táborhelyet keresték fel. Az esti tábortűz Kis Tamás st. és a Tigris őrs mindenki számára emlékeztetéssé tette: a tábortűzi programok egy betyártörténet részévé váltak. (Ez volt a kerettörténet asznapi állomása.) Minden este a tábortűznél előadott valamelyik őrs egy-egy humoros jelenetet a kerettörténetről: hétfő este a Liliom őrs Szent Pál hajótöréséről, kedden a Kobra őrs a szovjet munkatáborok világáról, szerdán a Hiúz őrs az ókori Görögországról...

Vasárnap reggel az egerbaktai templomban voltunk szentmisén. Délelőtt lázas

Támogatóink: Egyházközségünk, Váci Egyházmegye, Tura Város Önkormányzata, Turai Tanulókért Alapítvány, Vigyázó Kör (Egyesület Turáért), Galga COOP, Tóth S. János, Tóth Mihály, Gólya József (Loby) és a cserkészek szülei.

Nagyboldogasszony Búcsú

Az idén augusztus 17-én tartották a turai búcsút. A Mennybe fölvetett Boldogasszony tiszteletére épült templomban Karácsondi Mihály bagi plébános celebrálta az ünnepi szentmisét, majd az Oltáriszentséggel való körmenetet is vezette. Városunkból és a környező településekről érkezett hívek ezúttal is szép számmal vettek részt a szentmisén. Az ünnepi körmenetben sokan ezúttal is népviseletben vettek részt.

Kölcsy Ferenc műve előtt a katolikus magyarság néphimnusza a Boldogasszony Anyánk és az Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga kezdetű ének, míg a református magyarságé a 90. zsoltár (Te benned bízunk, eleitől fogva) volt. A Boldogasszony Anyánk valószínűleg a 18. század elején keletkezett. Legkorábbi lejegyzett szövegét Szosna Demeter, pannonhalmi bencés szerzetes 1715-ös énekeskönyvéből ismerhetjük. A vers szerzője talán rendtársa, Lancsics

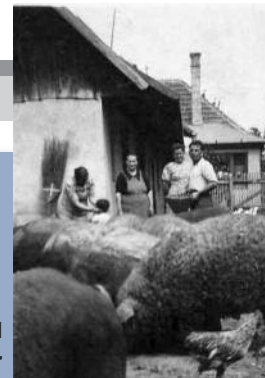
Foto: Kuti István

Bonifác (1737) volt. A legrégebbi dallamcsírája a Deák-Szentes-féle, lejegyzett egyházi énekeket tartalmazó 1774-es énekeskönyvből ismert. 1793-ban már "nationalis cantatio", azaz nemzeti énekként említi írásos források. (Forrás: wikipédia) (K.J.)

1920-as évek bal oldalt Horak úr

1943-1944. fiával a ház előtt

Mangalicákkal teli udvar

Kész a kolbász

1963. elől Horák Marcsi

A Horák-féle ház és hentesüzlet

Az I. világháború lezárása után a helyi igényeket kielégítő iparos réteg lendületes fejlődésen ment keresztül. Míg az iparcikk szükségleteket a turaiak leginkább a vásárokból szerezték be, addig az élelmiszert, főként a húst helyi üzletekben vásárolták meg. Szükség is volt az élelemre a lakosság növekedése miatt és szükség volt a jó hentesüzletekre is. Az 1930-as évek közepén, az Újsoron hentesüzlet nyílt Horák János hentes és mészáros vezetésével. A kitűnő üzleti érzékkel és jó lélekkel megáldott fiatalember, feleségével a családi házként is szolgáló boltban várta a vevőket. Az évtizedekig működő üzlet és a benne élő család sorsát, menyük Sáfrán Mária mondja el.

– Apósom, Horák János Perkátáról származik, 1905-ben született. Családjával valamikor az 1920-as évek elején érkezett Turára – kezdi bevezetőül, Horák Zoltánné Sáfrán Mária. – Akkoriban Kalmár Sándor tulajdonában volt egy hentesüzlet és vágóhíd a Tabánban. Itt tanulta ki a szakmát és később ott is dolgozott. Ezt az üzletet a fiatalabbak inkább úgy ismerik, hogy a Kovács Imre bácsi háza. Ennek egyik felében volt a hentesbolt. Anyósom, Anderkovic Jolán nagylány korában került Turára, ő 1910-ben született. Családjával együtt Erzséből érkeztek.

– A két fiatal itt Turán találkozott először?

– Igen, itt ismerkedtek meg és házasodtak össze. A mai Rákóczi úton vettek egy parasztházat, ehhez építettek hentesüzletet és verandát. Elöl volt a hentesüzlet, mellette és mögötte mindjárt a lakószobák. Hátral az udvarban volt a vágóhíd. Itt folytak a vágások. Ezt az utcát akkoriban Újsornak nevezték. A mai öregek még mindig gyakran hívják így. Apósom hátral a műhelyben, a vágóhídon dolgozott, aztán a mamával együtt

mérték ki a húst az üzletben. A boltban mindketten dolgoztak.

– Mindennap nyitva volt az üzlet, mint manapság?

– Csütörtökön és szombaton volt húsárusítás, de a többi napon is volt hentesáru a polcokon. Nagyon jó üzlet volt, apósom pedig remek szakemberként és kereskedőként mindenkivel szót értett és udvarias volt. Legyen az a legszegényebb, vagy a leggazdagabb ember. A szegény sorsú embereket segítette. Például a Magdolna utcában élő cigányokat is pártolta. Vágáskor mindig jutott nekik is valami az asztalukra. A Dunka néni a marhavágáskor mindig itt volt, a pacalrészt mindig megkapta.

– A vágások miatt folyamatos árukészlet kellett. Az állatokat, honnan szerezték be?

– Frissen vágott haszonállatokból húskészítményeket árultak, de emellett vásároltak is. Neveltek marhát, disznót, de mivel birkát nem tartottak, azt meg kellett venniük. Érdekes, hogy ma a disznóhúsból fogy a legtöbb, akkor a birkahús volt nagyon kapós. Mindig elfogyott az összes áru. Emellett, volt szalonna, zsír, tepertő, füstölt kolbász.

– Hogyan tartósították a húsokat? Áram volt már az Újsoron?

– Áram volt, de hűtőgépek akkor még nem. Hátral az udvarban volt egy jégverem szalmával, náddal bélelve. Kocsival hozták a jégtömböket, és ezzel hűtötték a húst. Akkoriban tartósítószer nem voltak, nem is használták volna őket. Akkor még tudták, hogy mit esznek a jószágok, nem voltak különböző mesterséges dolgokkal meghízalva.

– Mennyire volt kelendő a hentesáru, el lehetett ebből egy családot tartani?

– A hentesboltból szépen megéltek. Három gyermekük született, két fiú és egy kislány. A szép életüket azonban tragédia árnyékolta be. A kislány, Erzsike 1949-ben 5 évesen, a kisebbik fiú Jancsika 1955-ben 14 évesen meghalt. Egy fiú maradt a családban, a férjem, Horák Zoltán ő 1936-ban született. Örök fájdalomként ott maradt a lelkükben a gyerekek elvesztése.

– A második világháború alatt a család, az üzlet és vágóhíd sorsa hogyan alakult?

– A II. világháború alatt nagy volt a szegénység. Sokszor el kellett hagyniuk a lakást és az üzletet. Szerencsére túléltek a háborút és annak borzalmait. A lakás és az üzlet is megmaradt. A bajok ellenére a bolt ezután is működött tovább. Horák János hentes és mészáros – Horák úr –, ahogy a faluban hívták, végtelenül jó ember volt. Tiszta lelkű és önzetlen. Emellett sosem ivott és nagyon jó humora volt. Szeretett viccelődni. Egyszer a Pirokska István, – akié a Vasbolt volt – elküldte az egyik alkalmazottját húsert az üzletbe. Akkor éppen apósom szolgált ki. Az üzletbe belépve azt

A vágóhídon

A régi hentes üzlet ma horgászbolt – a pult mögött egykor Horák János, ma unokája Zoltán

mondta, hogy disznóhúst szeretne venni. Apósom azt válaszolta, hogy „Az nincs, csak sertés! Menj vissza, kérdezd meg, hogy az jó lesz-e!” Ő meg vissza is ment és megmondta a főnökének, hogy nincs disznóhús, csak sertés. A Piroska meg jóízűt nevetett ezen, hogy hagyta magát átverni.

– **Őn mikor került be a Horák családba?**

– Én 1959-ben jöttem ide férjhez. Anyósom nevetve mesélte, hogy az eljegyzésünkkel először ivott egy keveset a papa és nótázva jött haza tőlünk a vasúti újtelepről. Amikor én idejöttem férjhez, az üzletet nemsokára államosították. Az Áfész tulajdonába került, de a férjem szülei ugyanúgy itt dolgoztak. Volt, amikor én is besegítettem, árusítottam az üzletben.

– **Nem gondoltak arra, hogy családi vállalkozásként átvegyék a húsboltot?**

– A férjemnek nem volt olyan érzéke ehhez a szakmához és az állatok levágását sem bírta. Besegített, de nem a hentes szakma volt, amiben ő elképzelte az életét.

– **Sokat lehetett hallani és olvasni az 1950-es évekről, amikor be kellett szolgáltatni a terményt, nem lehetett levágni állatot, ezeket a vágásokat be kellett jelenteni. Önöket is érintette ez szabály?**

– Én akkor még nem voltam itt menyecske, de anyósom elmesélte, hogy egy

alkalommal borjút vágtak és hiába volt a sajátjuk, ezeket is be kellett jelenteni. Itt Turán valaki bejelentette apósomat és ezért elvitték fél évre börtönbe, úgynevezett fekete vágásért. Soha senkinek nem ártott, nagyon rendes ember volt, de ez nem érdekelt senkit. A mama mindig azt mondta, ha akkor nem engedik ki, az biztos, hogy élve nem jön haza. Hat hónap után amnesziát kapott, sok másik emberrel együtt. Azokat engedték ki, akik nem nagy bünt, vagy semmit sem követtek el. Hazatérése után sosem beszélt arról, hogy mi történt ott vele.

– **Az ön gyermekeinek a születése megváltoztatta az öregek életét is?**

– Amikor megszületett a lányom Marcsi és a fiam Zoli, akkor kicsit megbékélt a lelkük. Úgy érezték, hogy az elveszített gyerekeiket kapták ezáltal vissza. Mindent megadtak a gyerekeknek.

Ekkor éppen a munkából hazaérkező Horák Mária (Marcsi a turai focicsapat vezetője és motorja) ül le közénk és csatlakozik a beszélgetéshez.

– A nagypapám egyszer akkora babát vett nekem, amekkora én voltam. Az oroszoktól hozta be valaki. Járnai tudó, nagy hajás baba volt. Két baba közül választhattam. Tehát nem az volt a kérdés, hogy megveszi-e nekem, hanem az, hogy melyiket.

– **Senki nem gondolt arra, hogy gyerekek majd tovább viszik az üzletet?**

– Szerették volna az öregek, de nem úgy alakult. Amikor apósom nyugdíjba vonult, senki nem vitte tovább az üzletet és a hentes szakmát. Ő 1968-ban hunyt el. Ezután is az Áfész tulajdonában maradt a bolt, de a hentes üzlet meg is szűnt benne.

– **Itthon azért önök tartottak állatokat?**

– Mindig volt itthon tyúk. A vásárbán mindig vettünk malacot. Ameddig bírtam, foglalkoztam velük. Közben munkába jártam, gyerekeket neveltem. Tura szinte összes élelmiszer üzletében dolgoztam, sokáig boltvezetőként, az Áfész Rákóczi úti élelmiszer üzletében. Ma már állatokat nem tartunk, sok baj van velük. Nem is bírom és a gyerekek sem szeretnék. Jó ideje mi is boltban vásároljuk a húst!

– **Most, hogyan néz ki az üzlet, ki működteti, és milyen bolt van benne?**

– Kb. 20 évig az Áfész tulajdonában volt az épület. Kölcsönzőként is működött, és az Áfész dolgozókat is itt ebéltették annak idején. Ma pedig Szélyes József tulajdonában van. Kerékpár és horgászbolt nyílt benne, amit a fiam működtet.

– **Mi lett a hentes munkájához szükséges szerszámokkal?**

– Többségét eladtuk, de egy bárd és két kés megmaradt emlékül. A cégtáblája sokáig megvolt, hátul egy fészkerben. Majd lomtanánításkor a tábla is elkerült innen. Érdekes volt a bolt bélyegzője is. Egy malac formájú bélyegző volt, apósomék ezt nyomták pecsétként a papírokra. Mi itt hentesüzlet mellett építettünk egy házat és ma is itt lakunk.

– **Emyri év után visszakerült az üzlet a család tulajdonába!**

– Mondhatnánk így is, de a fiam csak bérlő az üzletet, nem az ő tulajdonában van. Zoli a vendéglátóiparban dolgozott, ő sem lett hentes és mészáros. A lányom pénzügyi gazdasági vonalon dolgozik. Mindig is három generáció lakott nálunk együtt, szülők, gyerekek unokák. Sajnos a férjem már nem él, ő 1997-ban hunyt el, mint később ugyanebben az évben az édesanyja is. Az idősebb generáció tagjai, amikor erre járnak, a házra nézve azt mondják a Horák hentes háza. Aki ma ránéz az üzletre, ugyanazt az épületet látja, ugyanazokkal az ajtókkal és ablakokkal, mint az 1930-as években. A különbség annyi, hogy akkor Horák János hentes és mészáros állt a pult mögött, ma pedig az unokája, Horák Zoltán üzletvezető.

” A SZEGÉNY SORSÚ EMBEREKET SEGÍTETTE. (...) VÁGÁSKOR MINDIG JUTOTT NEKIK IS VALAMI AZ ASZTALUKRA...

Szenási József

NÉPRAJZI, ÉPÍTÉSZETI ÉRTÉKEK

Az alkotó emberek által, jellegzetes építőanyagaikból sajátos technikával, a tér- tömeg- és homlokzatalakítás eszközeivel megformált objektumok, az „épített környezetünk”, ugyanúgy kulturális örökségünk része, mint a hagyományos életformák és gazdálkodási módok különféle eszközei, vagyis „néprajzi értékeink”. Mint más magyar tájegységekben, a Galga-mente fővárosában élőknek is nagyon fontos és megbecsült öröksége, a rá oly jellemző épített lakhelye, építményei, valamint használati tárgyai, eszközei és szerszámai.

Kiemelkedő jelentőségű építészeti emlékeink a műemléknek nyilvánított, sorozatunkban előzőekben már méltatott Schossberger kastély, valamint a közelében álló, jelenleg sajnos elhanyagolt állapotban lévő Magtár. A késő barokk stílusú kétemeletes épület 1808 körül épült, 4 sarka bástyaszerűen van kiképezve, falazata kő és égetett téglá, vegyesen alkalmazva. Fedése az 1900-as években átépített, cseréppel borított nyeregtetővel megoldott. A homlokzat jellemzője a hosszanti 9-9 darab apró szalagkeretes ablak, valamint a középtengelyben elhelyezett kőkeretes főbejárat. További látványosság, a Mária mennybemenetelének tiszteletére állított, az idők folyamán többször átépített, oldalt álló tornyú Római Katolikus Templom. Bármely irányból érkező, a kastély mellett a tájból szintén kiemelkedő víztorony emblematikus látványa fogadja az utazót.

Egyes épületek helyi védettséget élveznek, mint például a hányatott sorsa miatt, az utóbbi időben hasábjainkon sokat szereplő Dora féle malom is. Egyes módos polgárházak, ma is felújítás alatt állnak. A népi építészet remek alkotásai mellett, nap mint nap elhaladhatunk, bátran gyönyörködünk bennük! Megfelelő belső kialakítással, korszerű épületgépészeti berendezésekkel ellátva, ma is minden igényt képesek kielégíteni. Tájra jellemző népi építészeti jellegzetességeket felvonultató régi épület bőven található, akár Tura központjában is. Vannak ezek között olyanok, melyeket a tulajdonosok megbecsülnék, és megfelelően rendben tartanak, de akadnak sajnos olyanok is, melyeket értékei ellenére – nyilván anyagi lehetőségek híján – nem becsülnék meg, így indokolatlan

Elhanyagolt tájérték

enyészetre ítélnék. Nagyon fontos lenne, hogy minden település vezetése szem előtt tartsa az ehhez hasonló „tájérték”-számba menő objektumok gondviselését, sorsának minél kedvezőbbé tételét.

Településünk épített örökségének egyik látványos eleme, az itt található nyolc darab díszes feszület. Út menti keresztnek tekinthetők mindazok a szabadtéri kereszték, vagy annak nevezett vallásos jelképek, amelyeket nem az egyház liturgikus cselekményeinek színterén (templom, kálvária) emeltek. Általában nemcsak útszéleken, hanem nevezetes vagy hangsúlyos helyeken (folyópart, falu széle, dűlők kezdete) állnak. Kivételüket tekintve egyaránt lehetnek vidéki művészek, kőfaragó mesterek, falusi ácsok, faragó

specialisták munkái, öntött, mükő és vas anyagú kereszték is. A legdélebbi szegletben megjelenő palóc kereszték, melyek a 19. század második felében készültek, gyakran kiemelkedő népművészeti értékűek. Az út menti kereszték alapítási motívuma általában egyéni, vagy közösségi fogadalom vagy hála, de újabban gyakran szerencsétlenségek színhelyének megörökítése is lehet.

Néprajzi emlékeinket az 1989-ben megnyitott Falumúzeumunk reprezentálja a legjobban. Egy 1905-ben épült nádfedelles parasztházban, javarészt az egykori helyi népdalkör tagjainak szorgalma nyomán alakult ki a település múltját megörökítő értékes gyűjtemény.

Búboskemence, festett ládák, vetett ágy, rakott falimasina, népviseletbe öltöztetett bábuk, az istállóban és a fészerben a paraszti gazdaság eszközei nyújtanak képet arról, hogyan éltek a falubéliek a XIX. század fordulóján. Külön figyelmet szentelnek a turai hímzésnek, melyek egyaránt megjelennek a viseleten és a lakástextíliákon. Teljes pompájában tekinthető meg itt Tura gazdag díszítésű, messze földön híres népviselete, melyet ünnepi alkalmakkor ma is viselnek! A 2008. évi budapesti Múzeumok Majálisa rendezvényen a legigényesebben megjelenő múzeumnak járó közönségdíjat, a turai Falumúzeum kapta. Városunk egy-két takaros portáján, szép népi tárgyakból összeállított magángyűjtemények is találhatóak.

A Kossuth utcán kőkereszt

Magángyűjtemény részlete

Az épített környezet és néprajzi hagyományaink megőrzése, örömet okozó csodálata épp olyan szükséglete a kultúremléknek, mint akár az evés-ivás és alvás!

Pető János

Tisztelt Olvasók!

Tisztelet minden olyan helyi lakosnak, aki érzékeny településünk közügyei iránt, s talán a megoldásban és tisztánlátásban is segít, egyfajta fórumnak tekintve a Turai Hírlapot. Persze sok esetben a stílust és vitakultúrát tekintve fel kell nőni. A szerkesztőségben is örök dilemma, hogy milyen határig kaphat egy téma publicitást, hiszen vannak írott s főképp íratlan, nehezebben körülhatárolható etikai szabályok. Mindenesetre egyet tudunk, ha egy-egy élesebb eset kapcsán homokba dugjuk a fejünk, attól még az „ügyek” tovább léteznek, sőt nem kívánatos módon túlburjánzanak.

Ezen gondolkodás mentén, olvasói felvetésre foglalkoztunk a számunkra is fontos Dora-malom sorsával, megszólítva az érintetteket. Mivel az elmúlt lapszámban a jelenlegi helyzet egyértelmű megvilágítást nyert, így furcsa módon történetünk elejét hagytuk a végére, azaz Darnyik Árpád a megalakult új szerkesztőségnek küldött problémafelvető levelét, melyet a malommal kapcsolatos eddigi információk ellenére, továbbra is megjelentetni kívánt. A levél és a válaszadás után is feltehetően megfogalmazódnak sokakban további kérdések, de mi az ügy kapcsán – a közügy része kapcsán – ennyit tudunk tenni, hisz felelőségünk más témájú közéleti felvetésnek is felületet adni az alaposan megtelt Postaláda rovataban.

Ezúton kérünk elnézést mindazon Kedves Olvasóktól, akik helyhiány miatt levelekkel, írásaikkal csak a soron következő számokban tudnak megjelenni, köztük Darnyik Árpád egyéb tartalmú küldeményei is.

Seres Tünde
felvétel szerkesztő

Malom, malom, mi lesz a sorsod Dora Malom?

A kastély után ez az épület is, a felelőtlen, gátlástalan privatizáció, és a kapzsiság áldozata lett. Szemünk előtt ment-megy tönkre, pusztul le teljesen, lassan összedől, mert az új tulajdonosok mit sem törődtek vele, csak a vagyongyűjtésre gondoltak. Elfelejtették az alapvető munkákat, az állagmegóvást stb. végrehajtani, ami valószínű az adásvételi szerződés egyik pontja lehetett. Valamikor régen falugyűlésen a múlt évek Polgármesterétől számonkértem a tulajdonosok felelőségét. A félpénzen vett műemlék jellegű épületet, a Dora malmot miért nem teszik rendbe az új tulajdonosok?

Kérdésem, mint legtöbbször süket fülekre talált. Mígnem rájöttem a sógorok, komák, a rokonok egymást nem szokták bántani (büntetni). Szerintem malom ügyben, nemcsak a német tulajdonost kellene megkeresni és számonkérni, mert ő lehet, hogy „magyarul” nem ért. Ellenben van, vagy legalábbis volt magyar tulajdonosa az említett ingatlan, az is elképzelhető, hogy csak „csendes”. A történet úgy kezdődött, hogy a '90-es évek közepén volt egy ember, aki valamilyen formában ideiglenes ÁFÉSZ elnöki tisztséget is ellátott. Így kétféleképpen „ráláthatott” a malomra, és félpénzen eladta, megvette német barátjának illetve jómagának.

Hogy ki volt az az ember, az biztos, hogy nem messziről jött, és ha kutakodtok megtaláljátok...

Maradok tisztelettel:
Darnyik Árpád „Venci”

Tisztelt Szerkesztőség!

Köszönöm, hogy megkerestek és megosztották velem Darnyik Árpád „Venci” megjelentetni kívánt gondolatait, aki szerintem most is – ugyanúgy, mint tette a Turai Hírlap Postaláda rovataban 2007 júniusában – kellő bizonyosság nélkül, feltételezésekbe bocsátkozva vádaskodik.

Itt ugyanis sajnos nem csupán véleménykülönbségről van szó!

Az egyes ügyek kapcsán az emberekben kialakuló ellentétes álláspont az normális, természetes jelenség. Az emberek között nézeteltérés mindig volt és lesz is, mert nem egyformán látjuk a dolgokat, mindenki számára más-más érték fontos, fontosabb.

Darnyik Árpád levelei azonban nem erről szólnak.

Nehezen szántam rá magam, hogy a megszólításra válaszoljak. Fontos azonban, hogy a Kedves Olvasó a rágalmazás jellegű feltételezések helyett hiteles információhoz jusson, ha már valaki a Tisztelt turai Polgárok előtt akar eszmét cserélni a Dora malom sorsáról.

A felvetésekre tehát röviden a következő észrevételeket teszem:

– 1994. július hónapban az ÁFÉSZ küldöttgyűlése választott meg elnöknek, majd egy évvel később újabb választás során megerősített státuszomban, melyet 3 évig töltöttem be. Szó sincs tehát arról, hogy „valamilyen formában ideiglenesen” odakerültem volna.

– 1994-95. években – a működési körzetben – tizenhat településen tucatnyi ingat-

lan került eladásra az igazgatóság jóváhagyásával a működőképesség helyreállítása érdekében. Ezek fájdalmas döntések voltak! Eladásra került például a hévízgyörki iparcikkbolt, a kartali tűzép, a felvásárlótelep, a versegi élelmiszerbolt, és sok minden más. Kívülállóként úgy látom szépen fejlődik a jogutód Galga-COOP Zrt. A volt Dora lakás igényes felújításához pedig gratulálok. A mellette álló FORFA épületre mondhatnám, hogy azzal is kellene valamit kezdeni, csak jogalapom nincs hozzá! Így hát nem is teszem. Jogalapom ahhoz sincs, hogy Engelfried Werner úr malommal kapcsolatos döntéseit más irányba tereljem. Évekkel ezelőtt magánbeszélgetés során azt tanácsoltam neki, hogy értékesítse, hiszen üzeme már máshol működik. Álláspontomat nem fogadta el, de ehhez neki, mint tulajdonosnak joga van.

– A tulajdonos német urat régóta ismerem és a telephely keresésében segítettem. Turán több ingatlant is megnézett mielőtt döntött. Egyébként a Dora malom értékesítését – egy budapesti vagyoneértékelő cég értékbecslésére (készült: 1993. december 3-án) alapozva – még az ÁFÉSZ korábbi vezetése kezdeményezte. Az értékesítéskor az ÁFÉSZ az értékbecslési árnál 25%-kal magasabb vételárat kért az ingatlanért, melyet Engelfried Werner hiánytalanul megfizetett. Turai lakosként természetesen örülök annak, hogyha ez az épület is megszépülne, és hasznosításra kerülne.

Tisztelt Szerkesztőség!

Attól tartok, hogy az egyre mélyülő gazdasági és erkölcsi válság közepette sok – mások által kritizálható – döntést kell meghozni a vállalkozási vezetőknek és a közszférában dolgozóknak egyaránt. Könnyű, könnyebb lehet azoknak, akik ritkán kerülnek döntési helyzetbe, döntési kényszerbe.

Tisztelettel: Tóth István,
volt ÁFÉSZ-elnök

Néhány felvetés a „KÖZ, BIZTONSÁG...” c. írás kapcsán

Örülök, hogy végre összejött a közbiztonsággal foglalkozó fórum, csak azt sajnálom, hogy szűk körben. Remélhetően bővebb körben lesz folytatása. A Településfejlesztési Bizottság tavaly javasolt egy fórum összehívását, melyre javasolta meghívni a rendőrséget, a mezőőröket, a polgárőrség tagjait, önkormányzati képviselőket, cigány

A TURAI HÍRLAP POSTALÁDJÁBÓL

■ kisebbségi önkormányzat tagjait, a Szövetkezet vezetését, a földtulajdonosokat, vállalkozókat. Ez volt a javaslat, de már annak is lehet örülni, hogy abban a formában létrejött, ahogy létrejött.

Sajnálatos tény, hogy Turán és az egész országban romlik a közbiztonság. Az egyre gyakoribb lopások idegesítik a lakosságot, félek, hogy előbb-utóbb valamilyen konfliktushoz vezethetnek. Képviselőtársaimmal együtt támogatunk minden erőfeszítést, amelytől valamilyen javulás remélhető rendőrautó vásárlás; július 15-én még a járőrözésben is részt vettünk a polgárőrökkel, akiknek nagyra értékeljük családjuktól elvett időt ingyen végzett, önkéntes tevékenységét.

Tulajdonképpen csak a lap augusztusi számában megjelent írás egyik utolsó mondata miatt fogtam tollat. Konkrétan, hogy „Lukács István, a Polgárőr Egyesület vezetője a lakosság felelősségét hangsúlyozta. Azt kérte, figyeljenek egymásra a szomszédok, ha gyanús mozgás van, azt jelezzék, kérjenek segítséget.” (Turai Hírlap 2009.júl.-aug. 8.oldal)

Az első mondatot a velem megtörténtek alapján megkérdőjelezem!

2009. augusztus 2-án, vasárnap éjjel 22 óra körül vettük észre, hogy családi házunk udvarán idegenek vannak. Kimentünk az

udvarra, szerencsénkre a hivatlan látogatók megijedtek és a kerítés mezőt összetörve menekültek a kerteken át. Azonnal hívtam telefonon Lukács Istvánt, a Tura Biztonságért 2002 Polgárőr Egyesület elnökét és elmondtam neki a történeteket és kértem a polgárőrség segítségét! Az elnök úr, egyébként önkormányzati képviselőtársam, nem tudott jönni és azt tanácsolta, hívjam az aszódi járőrszolgálatot. Megtettem. Azt mondták, hogy most nem tudnak jönni dolguk van „Majd legurulnak!”, de Éjjel fél kettőig vártam, de nem láttam őket! Sem a rendőröket, sem a polgárőröket.

Ezek után nagyon sok kérdés merült fel bennem. Néhány a közölhetőek közül: Mit kellett volna tennem? Mi a felelősségem abban, hogy a két tetten ért betörőt sem a polgárőrség, sem a rendőrség nem tudta elfogni? Pedig még segítettem volna is nekik, de nem jöttek. Ha esetleg sikerült volna nekem egyedül elfogni a hivatlan látogatókat, mit tudtam volna velük csinálni addig, míg kiérnek a rendőrök, vagy a polgárőrök? Mi történt volna, ha engem találnak meg reggel vérbe fagyva?

Ezeket a kérdéseket természetesen elmondtam az illetékeseknek, de csak annyit mondtak: tegyek feljelentést a rendőrségen. Megpróbáltam, de nem találtam őket a Kossuth utcai irodájukban. Tudtam, hogy

hetekkel az eset után már bottal üthetjük a tolvajok nyomát, de úgy gondoltam bejelentésem talán fontos lehet, legalább a statisztikákban szerepel. Nem sikerült megtenni a feljelentést, a rendőrök el voltak vezényelve... Félek, hogy sokan jártak hasonlóan. Nemcsak intézkedés nem történt, de még a statisztikákban sem leszünk benne. Ebből viszont nem következhet az, hogy javult a közbiztonság. Eddig azt neveltem a gyerekeimnek, ha valami baj történik, csak szóljatok a polgárőröknek vagy a rendőröknek, azt hiszem, ezek után már egyikben sem bíznak talán joggal.

Sokszor halljuk, hogy kevés a rendőr, kevés a pénz, kevés a benzin. Ugyanakkor egyes 'rendezvényeken' annyi rendőrt lehet látni, hogy alig férnek el egymás mellett a kordon vasba kapaszkodva. Lehetséges, csak szervezés kérdése, hogy a rendőrök közül többen és hatékonyabban foglalkozzanak a bűnözők üldözésével!?

Sára Tamás

Önkormányzati képviselő

**LAPZÁRTA: október 1.
KÖVETKEZŐ MEGJELENÉS:
október 10.**

SAKK: GALGA KUPA – TIM SPORT ÉS TALENTUM KUPA

Sportegyesületünk háromhetes sakk napközit szervezett és működtetett Hévízgyörkön, az iskola területén. Zömében hévízgyörki, de jó néhány turai és ikladi sakkozónk részvétele alkotta a sakkozó stábot. A június 25.-i kezdés ideálisnak mutatkozott, s növendékeink nem sokat unatkoztak otthon az iskola befejezése után. Lényegében ott folytatták, ahol abahagyták, ugyanis változatos sportprogramot biztosítottunk számukra a napköziben, ahol a főfoglalatosság természetesen a sakkozás volt. Egész nap persze nem lehet tábla mellett ülni, így sor került a legkülönbözőbb labdajátékok gyakorlására, ügyességi- és akadályversenyek lebonyolítására, asztalitenisz és kosárlabda játékok versenyszerű gyakorlására. Középszintű növendékeink (akik igazolt sakkozók is egyben) szimultán játékot adtak a kisebbeknek napi rendszerességgel, és igen nagy sikerrel. Ebben a játékban a szimultán adó fél több ellenféllel veszi fel a küzdelmet egyidejűleg, s általában húsz fölötti létszám mellett kellett helytállniuk érettebb versenyzőinknek. Valamennyien re-

mekül teljesítettek! A legjobban Kuthi Baláznak sikerült, minthogy egyik ellenfele ugyan megúsza döntetlennel, de a többi huszonkét táblán Balázs nyert (bravúr). A háromhetes program kiemelkedő eseménye volt a Galga Kupa-tim sport kilencfordulós villámverseny. Tóth M. Imre nagylelkű felajánlása nem az első és egyetlen segítség volt sakkozó gyerekeink számára. Mindenestre egyen tim-pólókban játszhattuk végig a versenyt, s a gyönyörű ajándékserleget Benedek András, turai, felső tagozatos sakkozónk nyerte. Gratulálunk. Az abszolút sorrend befutói: Tóth Dániel, Virganc Roland, és Pásztor Zoltán.

A Talentum Kupa Balatonföldváron minden év augusztusában megrendezésre kerül. A szinte közvetlenül vízpartra épült Fesztivál Hotel és a szomszédos Három Hattyú Hotel ad otthont ennek a több mint egy hétig tartó FIDE tornának (A-B-C csoport). Felnőtt és a jól játszó ifjúsági versenyzőinket a „B” csoportban indítottuk, ahol változó sikerrel szerepeltek. Pásztor Ákosnak és Pásztor Zolinak sikerült növelnie nemzetközi értékszámát,

ugyanakkor Kapitz Tibornak (honlapunk szerkesztőjének) ezen a versenyen sikerült feliratkozni a FIDE-listára. Tehetséges fia, a nyolcéves Kapitz Dominik lett a „C” csoport ezüstérmese, mely azért (is) remek eredmény, mert Domka most vívta élete első ilyen jellegű csatáját. Hasznosak ezek a FIDE versenyek, mert a lassabb játéktémpóból következően az egyébként gyors gondolkodású gyerekek játéka a mélyebb és összetettebb gondolkodás felé terelődik. A játszmát pedig kötelező írni a hivatalos játszmalapon. Miénk lett a harmadik hely is ugyanebben a csoportban, s erről a tehetséges turai tanítvány, Téglás Matyi gondoskodott. Gratulálunk a két dobogósnak.

A gyerekek nevében szeretném megköszönni a Kronovetter család segítségét az utaztatásban.

Végül felhívnam olvasóink figyelmét honlapunkra (www.gvse.fw.hu), ahol mindkét eseményről fotókat láthatnak a képgalériában.

tóthmáté

2009. augusztus 16-án startolt a 2009/2010. évi labdarúgó bajnokság. Felnőtt és utánpótlás csapataink az új szezonról TURA-BioTech USA néven szerepelnek a különböző bajnokságokban és kupákban Lévai Ferenc jóvoltából, mivel cége a JLM Powerline Kft. lett a klub névadó szponzora. Sára Tamás képviselő közbenjárására az Önkormányzat gyepszőnyeget vásárolt, így felújításra kerülhetett a két kapu előtti megkopott gyeplő. A fűcsere munkálatait Szilágyi Péter és Sára Tamás irányításával a helyi FIDESZ csoport tagjai és Csontos Pál végezték. A pálya talajában található kisebb lyukak fűmagos pótlásában Radics Gábor és barátai segítettek.

A Tura-BioTech USA csapatai a következő bajnokságokban szerepelnek az új idényben:

MLSZ NB.III. Mátrea Csoport: Felnőtt, U-19, U-16

PMLSZ: Pest megyei I/B.osztály U-19/B csapat, Kiemelt U-14 bajnokságban Tura I. és Tura II., U-9 csapat.

BLASZ: U-11 korosztály

NUPI tornák: U-7,U-9,U-11

Az NB.III-ban szereplő felnőtt csapatnál a játékosmozgás 5 távozó és 9 érkező játékost jelentett.

Távozott: Kiss Attila, Kiss László, Horváth Mihály (Maglód), Aranyos Márk, Téglás Máté

Érkezett: Komonyi György (IFI-ből), Szabó Ferenc (Nyírsuli), Bugyi Szabolcs, Varga Ádám (Vác), Bogdán Szabolcs (Bp. Honvéd), Besszer Máté (FTC), Hibó Imre (Újpest), Tóth Ambur (Csillaghegy), Nagy Attila (Sárisáp)

Tura-BioTech USA – Egri Fc Kft.: 2-1 (1-1)

Gól: Less K. (2)

Nagy G, Varga Á, Lilik P, Nagy A, Sukaj Zs, Szabó Á (Bugyi Sz 86'), Less T, Havasi Zs, Bogdán Sz (Nagy Cs 72'), Nagy J, Less K.

Jó iramú játékkal a jobb erőnlétnek köszönhetően megérdemelt győzelmet aratott a csapat a szezonnyitó mérkőzésen a teljeseen újjáalakult egriek ellen.

Maglód – Tura-BioTech USA: 1-0 (0-0)

Nagy G, Tóth A, Nagy A, Lilik P, Sukaj Zs, Hibó I (Besszer M 65'), Less T, Less K, Havasi Zs (Bogdán Sz 79'), Szabó Á (Kuti L 55'), Nagy J.

7 nap alatt 3 fontos mérkőzést játszott a csapat. A vasárnapi nagy melegben aratott győzelem és a szerdai Magyar Kupa mérkőzés megnyerése után ez a szombat nem jól sikerült. Hiába játszott mezőnyben jobban a csapat a góllövő cipők otthon maradtak. A sors fintora, hogy egy védelmi hibát követően Horváth M. szerzte meg ellenfelünk győztes találatát.

Tura-BioTech USA – FTC Zrt II.: 4-3

Gól: Less K (2), Less T, Nagy J

Nagy G, Tóth A (Bogdán Sz 66'), Lilik P, Nagy Cs, Sukaj Zs, Kuti L, Hibó I (Besszer M 60'), Less T, Havasi Zs, Less K, Nagy J (Bugyi Sz 75')

Neves ellenfelünk talán kissé lenézte a „vidéki nb3-as” csapatot, de korán szembesülniük kellett a tényekkel. Már a 3. percben vezetéshez jutottunk. Havasi Zs. labdaszerzését követően Nagy J. talált a Fradi kapujába. Előnyünket Less K. növelte a 19. percben Kuti L. gólpaszából. A 34. percben újabb „LESS” gól született Krisztián jóvoltából. A 43. percben Less T. volt a eredményes – így az I. félidő 4 gólos turai előnnyel zárult. A vendégek alapos fejmosást kaphattak az öltözőben, mert más játéktípus képviselve léptek pályára a II. félidőben. Rúgtak derékon alul-felül mindenkinek. Ennek eredményeképpen 15 perc alatt 3 kényszercserét kellett végrehajtania Berla Attilának a 60., 66. és 75. percben. Ekkor kezdett a vendégcsapat erőnléti fölénye megmutatkozni, ami nem

csoda, hisz profi játékosok és egyikük sem munkából vagy iskolából jár edzésre. A 74., 80. és 90. percben szerzett találatokkal kialakították a végeredményt. A 93. percben Nagy G. szándékos megrúgásáért Sinott Cory James a kiállítás sorsára jutott.

SZÉP VOLT FIÚK!!!

Magyar Kupa

A Tura-BioTech USA augusztus 9-én kezdte meg szereplését a Magyar Kupa főtábláján. Az 1. fordulóban Karancslapujtó ellen biztosították be a továbbjutást. A 2. fordulóban az NB.II-es BKV Előre csapatát búcsúztatták 4-2 győzelemmel. A 3. forduló: szeptember 16. szerda 15:30 Tura-BioTech USA -Vasas (NB.1) Magyar Kupa mérkőzés 16 közé jutásért

Horák Mária

TURAI BARTÓK BELA MŰVELŐDÉSI HAZ

PHAEDRA
SZÍNHÁZI ELŐADÁS

2009. SZEPTEMBER 26.
19 ÓRÁKOR

AZ ERTHETETLEN SZENVEDELY OKORI GÖRÖG
DRAMAJÁT KORHŰ JELMEZKEL FÖRMABONTO
DISZLETTELÉS ALTERNATÍV SZÍNEZÉTTTEL ADJAK ELO
A TURAI KÓMEDIASOK FIATAL GENERÁCIÓJA

PHAEDRA	DILIGENS REGINA
THESEUS	RUTI VIKTOR
HIPPOLYTOS	HANGÓDI TAMÁS
OINONE	BOGNAR EDINA
ARICIA	LAKATOS REKA
THERAMENES	SIMA DAVID
ISMENE	KIS ERIKA
PANOPE	CSORBA NIROLETT
HIRNOK	FARKAS AKOS
TANCOS	BOLBAS CSILLA
PHRUGIE	ORTUTAY VERONIKA
MESSZEISZ	BENKE BARBARA

DISZLET LUKÁCS GABOR – FENYTECHNIKA, PASZTI VILMOS
A SZINDARAB SZÓVEGKÖNYVET RACINE DRAMAJA ALAPJÁN IRTA ÉS
AZ ELŐADAST RENDEZTE
DILIGENS MELINDA

JEGYER A HELYSZÍNEN KAPHATÓK JEGYÁRANK FELNÖTT 500 DIÁK NYUGDÍJAS 300

ÖNNEK MI AZ ELKÉPZELÉSE gyermeké jövőjéről?

Egy jó barátomnak nemrég megszületett első gyermeke. Megdöbbenő volt látni azt az átalakulást rajta, amit az első gyerek megjötte eredményezett. Engem is teljesen magával ragadott. Persze nekem (mint Mórickának) mindenről AZ jut eszembe. Erről például, hogy most dőlnek össze a szocializmus utolsó, fejekben élő legendái: úgymint a biztos munkahelyek, az állam által garantált lakások, a bérrel azonos garantált nyugdíjak – és az utolsó: *az ingyenes felsőoktatás*. Így, amikor egy gyerek megszületik, van gondolkodnivalója a boldog szülőknek. Mivel szeptemberben úgymint minden a gyermekekről szól, így én is ezt a témát választottam

Melyik szülő ne szeretné gyermekének a legjobbat?

Amikor gyerekünk lesz, az minden másnál nagyobb felelősség kezdetét jelenti. Ha megszületik, nem lehet meggondolni, nem küldhetjük vissza, még csak ki sem dobhatjuk! És szerintem ez a legjobb dolog az egészben. A gyerekvállalás életünk legnagyobb teljesítménye, és hatása messze meghaladja az életünk végét is.

Én nem vagyok gyereknevelési szakértő vagy pszichológus – én egy egyszerű pénzügyi tanácsadóként el tudom mondani, hogy milyen pénzügyi vonzata van, akár száz évre előre, egy gyerek felnevelésének. Kezdem egy jó hírrel: általában a gyerekek felnevelési költsége nem annyira hátraborongató, mint amennyire ezt hiszik. Az esetek többségében, a középiskola végéig, egy középosztálybeli család költségvetésébe simán beleférnek a gyerekek kiadásai. Éppen ezért sokkos az ezt követő időszak.

Két nagy költség!

A gyerek 18 éves kora után két nagy költséggel kell szembenéznünk: a felsőoktatás és a gyerek életkezdesi költségeivel. Ez utóbbi például annak ára, hogy a gyerek megvehesse első független lakását.

Nézzük *először* a felsőoktatás költségeit! A Haszon Magazin három éve széleskörű felmérést végzett, és megállapította, hogy egy átlagos államilag finanszírozott képzésben résztvevő egyetemista havonta 69ezer forintba kerül a szüleinek. Ez évente közel egymillió forint. Hadd tegyem hozzá, hogy ez az érték nagyon nagy szórást mutat, mert láttam olyan gyereket, aki teljesen önfenntartó módon járt egyetemre és olyat is, aki ennek az összegnek a tízszeresébe került – igaz őt egy neves amerikai egyetemre járatják a szülei. De az átlag az már csak ilyen átlagos.

A helyzet azonban ennél rosszabb. Ma Magyarországon 380ezren tanulnak a felsőoktatásban, és költségtérítést a diákok közel negyede fizet. A tandíj intézményenként félévente jellemzően 90 és 600ezer forint között változik. (Persze egy fogorvosnál vagy sebésznél ez többmillió forint is lehet félvétenként.) Ez az arány és az összegek messze elmaradnak a fejlett országok értékeihez képest: ott sokkal nagyobb arányban tanulnak fizetős szakokon és sokkal több kerül egy szemeszter. Ebben a vonatkozásban hamarosan utol fogjuk érni a fejlett nyugatot. Átlagban egy gondos szülőnek alsó hangon a következő tételeket kell beterveznie gyermeke felsőoktatási költségeire:

- ▶ Ha a gyermek 14 és 18 év közt van, akkor 1 millió Ft/év.
- ▶ Ha a gyermek 10 és 14 év közt van, akkor 1,5 millió Ft/év.
- ▶ Ha pedig gyermekünk 10 év alatt van, akkor számolhatunk 2 millió Ft/évvel.

Míndezek alapján a gyerekünk egyetemi tanulmányaira – kortól függően – 5-10 milliót kell majd áldoznunk. Gondolom, ennél a pontnál sokan hördülnek fel: menjen inkább dolgozni a büdös kölyök! Csakhogy a dolog nem ilyen egyszerű. Ma már banki pénztárosnak sem vesznek fel diploma nélkül. Ha nem adunk a gyerek kezébe piacképes tudást, akkor élete végéig (de legalábbis a MI életünk végéig) anyagilag a nyakunkon fog lógni.

A *másik* nagy tétel felnövő gyerekeink esetében az önálló életkezdes támogatása. Az ügyfeleimmel történő beszélgetések során rendszeresen szóba kerül, ki hogyan szerezte az első lakását. Az arányok eddig a következők: vékony harmada készen kapta (vagy örökölte) felmenőitől, a döntő többségnek, ha nem is vették meg az egészet, de komoly összegekkel hozzájárultak a vásárláshoz a szülők, és csak kevesebb mint 20% az, aki teljesen szülői támogatás nélkül vette meg élete első lakását. Ha nem is vesszük meg, de egy lakás induló részét (kb. 5millió forintot) mindenképpen be kell terveznünk, legkésőbb a diplomaosztóra.

Hogyan csináljuk?

Egy nagyon fontos dologra szeretném felhívni a figyelmet: az időre. Ha 18 éves lesz a gyermekünk, és ekkor kezdünk gondolkodni, hogyan finanszírozzuk a fentieket – akkor már megette a fene az egészet. A gyerekek felnövekedése a pontosan tervezhető dolgok egyike. És mivel az emberi faj 18 év alatt éri el a felnőttkort, van időnk

ezt a bizonyos 15milliót felépíteni. Így ha a gyerek születésétől indítunk egy jó minőségű konstrukciót, akkor 18 év alatt évi 300ezer forintból, azaz havi 25ezer forintból megoldható. De erre érdemes figyelni, mert ha a gyerek ötödik születésnapján indítjuk el a „gyűjtögetést”, akkor már többet kell félretenni, hogy ugyanazt a végeredményt kapjuk. Ilyen ravasz dolog ez a kamatos kamat! (Persze még azt sem felejtsem el, hogy a piacon árult ilyen befektetések közt hatalmas különbségek vannak: teljesen normális (!?!), hogy a rosszabb konstrukciók csak a harmadát hozzák, mint a legjobbak. Ezért nagyon legyenek résen!)

A felelős szeretet!

A gyerekeknek felépített tőke jelentősége a piacképes tudás megszerzésén és egy saját lakáson túl egy sokkal fontosabb dologról szól: A SZÜLŐK FELELŐS SZERETETÉRŐL. A gyerekek abban kell felnőnie, hogy a szülei szeretik, felelősséget éreznek irántuk és minden erejükkel azon vannak, hogy *megadják* majd *a lehetőséget a teljes önálló életre*. Ezért nem csak el kell indítani egy ilyen konstrukciót, de el kell mondani a gyerekeknek. Tudnia kell, már kisgyerekkora óta, hogy a szülei ezt a tőkét neki építik, hogy tanulhasson majd. Tudomásul kell venni, a pénzzel való felelős – vagy felelőtlen – bánást a gyerekek otthon tanulják meg. Ha azt látják kisgyerekkoruktól, hogy a szülei megtervezték a pénzügyeiket, felelősen döntöttek – akkor ők is majd így fogják csinálni és az ő gyerekeik is heted-ízigen. Sokan azt hiszik, hogy a gyerekek az a fontos, hogy mindenképp a legjobbat kapja, szuper gyerekbútort, márkás ruhákat, mérhetetlen mennyiségű játékot, és hosszan sorolhatnám. Pedig a hosszú távú biztonság minden másnál sokkal fontosabb egy gyerekeknek. A gyerek nem hülye: pontosan látja, mi zajlik a családban – és ebbe a pénzügyek is beletartoznak. Ezért tartom én annyira fontosnak a gyerekeink életkezdeséhez, hogy ne csak felépítsük nekik a tőkét, de beszéljünk is róla.

Hiszen meg kell tanítani a pénzzel bántani a gyerekeinket! *Ez a Mi feladatunk és felelősségünk.*

**FÉLRETENNE
GYERMEKE JÖVŐJÉRE?
Segíthetnek megtalálni
a legjobb megoldást?**

TÓTH M. IMRE Tel.: 06-30-7375534

Coop Coop Coop Coop Coop

COOP „RECEPT TÚRA” PARTY-t TARTOTTUNK

2009. 09. 03-án Turán a Kossuth L. úti COOP Szupermarketben
ismét COOP PARTY-t tartottunk sok-sok játékkal,
nyereménnyel, akcióval és kóstolókkal.

Ízelítő az akcióból:

AKCIÓ 2009. 09. 16-tól 2009. 09. 28-ig

Sport XXL tejsok. 55g	109,-Ft	Piroska szörp meggy 0,7 l	449,-Ft
Univer mustár 70 g	99,-Ft	Omnia kávé kávé vák. őr. 500g	899,-Ft
Arany Ászok sör dob. 0,5 l	159,-Ft	COOP tejföl 20% 375g	169,-Ft
Tokaji Aszú 3 puttony. COOP 0,5 l	999,-Ft	COOP trappista sajt	999,-Ft/kg
Egri Bikavér száraz vörös bor 0,75 l	599,-Ft+ü	Medve sajt natúr 8 cikk. 140g	199,-Ft
Szentkirályi ásv.víz dús,mentes,enyhe 1,5 l	105,-Ft	Karaván tömbsajt	1399,-Ft/kg

Ízelítő az akcióból:

AKCIÓ 2009. 09. 17-től 2009. 09. 27-ig

Vénusz napraforgó étolaj 2 l	699,-Ft	Eduscho Wiener Extra kávé őr. 250g	369,-Ft
Flóra margarin szögl.csészés 500g	379,-Ft	Ariel mosópor color komp. 4 kg	2599,-Ft
Knorr Rafinéria Milánói alap 61g	219,-Ft	Tomi Kristály mand.tej color géll 1,5 l	999,-Ft
Nimm2 gumicukor jogh.vitaminnal 100g	199,-Ft	Tomi Kristály mpor color kom. 2kg	999,-Ft
AVE ásv.víz dús, v. mentes 1,5 l	79,-Ft	COOP félzsíros túró 250g	179,-Ft
Bomba energjaital 250ml	179,-Ft	Délhús Pizza sonkás szelet	1099,-Ft /kg
Borsodi vil. sör dob. 0,5 l	165,-Ft	Pick Zala felvágott	1099,-Ft /kg
Gösser Naturzitrone dob. 0,5l	199,-Ft	Zott szívecske joghurt több ízben 125g	39,-Ft
Ménesi sör dob. 0,5 l	119,-Ft	Pick sültmagym. májpástétom vg.tg. 150g	259,-Ft

Számos egyéb akciós termékkel

és hétfélig SZUPER AKCIÓKKAL várjuk kedves Vásárlóinkat!

A feltüntetett árak bruttó árak és a készlet erejéig érvényesek!

A termékek megvásárolhatók:
Gyógynövénybolt:
Tura, Piac tér

www.biotechusa.hu

www.dieta.hu

TÖRD A FEJED!

100 ÉVE, 1909. SZEPTEMBER 27-ÉN FEHÉRVÁRCSURGÓN SZÜLETETT AMERIGO TOT VILÁGHÍRÚ SZOBRÁSZ.

VÍZSZINTES 1. Névelő. **2.** A magyar származású művész eredeti neve. **10.** Mérgeleődtek. **11.** Folyadékok mértékegysége. **12.** Gömbölyű játékszer (nvl.) **14.** Nagy hatású rovarméreg (röv.) **15.** Szodoma és ... **18.** ... et labora = Imádkozzál és dolgozzál - A Szent Benedek rendi szerzetesek jelmondata. **20.** Sláger vége (!) **21.** Kicsik, alacsonyak. **23.** ...Dö-Dö. **24.** Adónem. **25.** Szabolcsi alma. **26.** Sugár jele a geometriában.

FÜGGŐLEGES 1. A gödöllői Szent István Egyetem aulájában álló bronz domborművének címe. (A cím harmadik szava istenítést jelentő idegen szó.) **2.** Ide-oda mozgat. **3.** 360 másodperc. **4.** Sorozó, újoncozó. **5.** Hangtalan hűgöd. **6.** Információs technológiák (röv.) **7.** Mesterkélit, betanult, megjártzott (viselkedés) **8.** Némán rakod (!) **9.** Befed, leborít. **13.** Pára (!) **16.** Csodás történet, rege. **17.** Ára, grafika. **19.** Itt és alkotott 1933-tól. **22.** ... Mu Tan, a legismertebb fehér tea (PAI).

Beküldendő a vastagon szedett sorok megfejtése. A megfejtéseket október 13-ig postai úton várjuk a műv.ház címére (2194 Tura, Bartók tér 3.). Kérjük, írják rá azt is: Turai Hírlap szeptember! Egy fő szerencsés nyertes a Libra könyvesbolt 2000 Ft-os könyvtalványában részesül. Jó fejtérést! *Előző lapszám rejtvényének helyes megfejtése: Vízszintes: 2. TARKA FORGÓ; Függőleges: 1. WEÖRES SÁNDOR, 3. A TÚ FOKA. Nyertes: Varjuné A. Eszter* - 2194 Tura, Bartók Béla u. 8. GRATULÁLUNK!

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10								11
12					13	14		
15		16		17		18	19	
20				21	22			
23		24				25		
O							A	26

HIRDESSZEN A TURAI HÍRLAPBAN!

A hirdetési díj kifizetése történhet átutalással, csekken vagy személyesen Tura Város Polgármesteri Hivatala pénztárában (hétfőtől-csütörtökig: 9-12 és 13-15 óráig, pénteken 9-12 óráig).

1/1 oldal	34 500 Ft
1/2 oldal	17 250 Ft
1/4 oldal	8 625 Ft
1/6 oldal	6 000 Ft
1/8 oldal	4 800 Ft
apróhirdetés	60 Ft/szó

A számlázáshoz szükséges, a hirdetésfelvétel által rögzítendő adatok:
 ▶ hirdetés igényelt mérete, ▶ hirdetés igényelt lapszáma, ▶ számla vevőjének neve, címe és adószáma, ▶ fizetés módjának kiválasztása, ▶ számla postázási címe.

Hirdetésfelvételi lehetőségek:

- **Tura Város Önkormányzata Bartók Béla Művelődési Ház**
E-mail: kultura@vnet.hu Tel.: 06-28/580-581 vagy 06-30/638-4603
- **Városi Könyvtár Tura**
E-mail: turakonyvtar@citromail.hu ▶ Tel.: 06-28/580-530
- **Éllás Zoltán**, E-mail: eliaszoltan@t-online.hu ▶ Tel.: 06-30/407-8786

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVI LAP

Felelős kiadó: Tura Város Önkormányzata Bartók Béla Művelődési Ház
Levél cím: Bartók Béla Művelődési Ház 2194 Tura, Bartók tér 3.

Telefon: 06-28/580-581 vagy 06-30/638-4603

Felelős szerkesztő: Seres Tünde

Szerkesztőségi tagok: Köles Tamás, Kuti József, Pállinkás Ildikó, Pető János, Szénási József, Takács Pál

Tördelés: ROSENAL Kft., Szabados Tamás

E-mail: turaihirlap@tura.hu vagy kultura@vnet.hu

Nytsz: B/BHF/567/P/91

Készült 3 000 példányban a ROSENAL Kft. nyomdaüzemében Valkón
 Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.